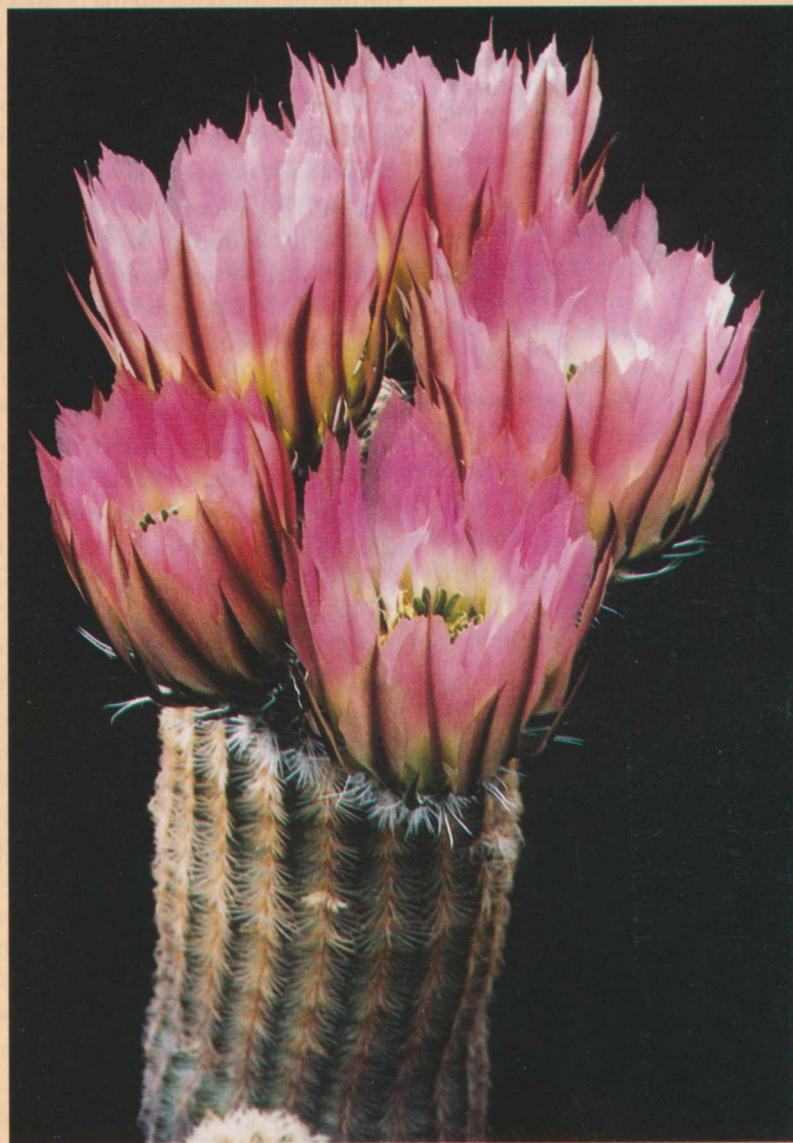

Succulenta

71^e

Jaargang

Nr. 2

April 1992

Tijdschrift van de Nederlands-Belgische vereniging
van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten

Van de redactie

Colofon

Succulenta:
is het tijdschrift van de
Nederlands-Belgische
vereniging van liefhebbers
van cactussen en andere
vetplanten

Redactieadres:
G. van Roggenweg 5B
3531 AA Utrecht

Redactie:
A. van Uijen
J.J. de Morree
B. Groen

Redactieraad:
A. B. Pullen
B. Zonneveld
R. van Donkelaar

Zetwerk en druk:
Drukkerij van Spijk
Venlo

Dit tweede nummer van Succulenta dat in de nieuwe lay-out verschijnt, is al meteen een bijzondere uitgave, het is namelijk het Floriadenummer. Dat betekent dat het op de Floriade voor bezoekers van de succulentenkas verkrijgbaar is, zodat zij kennis kunnen maken met het tijdschrift.

Om die kennismaking prettig te laten verlopen, hebben we in dit nummer speciaal een aantal artikelen opgenomen die voor de beginnende succulentenliefhebber interessant zijn. Vragen als „Wat zijn succulenten” en „wat zijn geschikte planten om eens te proberen” worden in dit nummer beantwoord en ook komen elementaire zaken als cultuuraanwijzingen aan bod. Ook degene die zich al een oude rot beschouwt, hoeft zich hierbij niet te vervelen, want wie durft te beweren, dat hij het allemaal al weet?

Verder willen we met dit nummer een goed beeld geven van hoe Succulenta er zo door de bank uitziet. Niet alleen wordt er ruim aandacht besteed aan allerlei soorten mooie succulenten en het verzorgen ervan, we nemen u ook mee naar verre landen waar een interessante succulentenflora is te vinden. Nevenaspecten van de hobby komen eveneens ter sprake, zoals in dit nummer 'cactussen en filatelie'. Verder kunt u een enkel 'zwaarder' artikel aantreffen, zoals een beschrijving van een nieuwe soort, deze keer een nieuwe turbinicarpus. Dit soort artikelen is vooral kost voor de wetenschappelijk geïnteresseerden.

Dat neemt niet weg dat Succulenta in de eerste plaats een blad wil zijn voor de liefhebbers, die succulenten kweken om van de planten en het groeien en bloeien te genieten. Dat betekent dat we een gevarieerd aanbod proberen te brengen van artikelen voor beginners en gevorderden, over het kweken van succulenten en allerlei zaken die ermee hebben te maken. We hopen dat door deze Floriade het aantal lezers zal toenemen, zodat we des te beter iedere twee maanden een mooi blad kunnen presenteren!

Aat van Uijen

SUCCULENTA, IETS VOOR U?

Frits van Tricht

De leden van de vereniging Succulenta zullen het me niet euvel duiden dat ik nu in het voorwoord van dit Floriadenummer mij tot diegenen richt die (nog) geen lid zijn van onze vereniging, maar wel de presentatie van de vereniging bezoeken op deze wereldtentoonstelling, Floriade 1992.

Als voorzitter van de vereniging zou ik het liefst elke dag gedurende de zes maanden durende tentoonstelling gastheer willen zijn, om u te mogen ontvangen in de kas die ingericht is door liefhebbers die veel van hun vrije tijd besteden aan hun hobby, namelijk het kweken van succulente planten.

Wat succulenten zijn, wordt u voor een groot gedeelte wel duidelijk als u onze kas bezoekt en vragen stelt aan een van onze leden in de hacienda (voorlichtingsstand). Daarnaast is er over deze plantengroep zeer veel geschreven, zodat u zich op een door uzelf gekozen moment daarin kunt verdiepen. Ook daarbij zijn wij u gaarne behulpzaam.

Door de sociale vernieuwingen die in de laatste decennia hun intrede hebben gedaan, zijn hobby's en liefhebberijen in onze samenleving een belangrijke plaats gaan innemen op allerlei gebied. Juist in onze tijd waarin vrije tijd en vergrijzing steeds meer door allerlei oorzaken toeneemen, ontstaat er ook steeds meer behoefte aan zaken en dingen waar men plezier aan beleeft.

Natuurlijk zult u bij het bezoek aan deze tentoonstelling ook andere zaken tegenkomen waar u affiniteit mee zult hebben. Maar toch, geachte bezoeker, zouden wij het op hoge prijs stellen nader kennis met u te

mogen maken en naar ik hoop, u met ons. Onze vereniging heeft als liefhebberij het kweken van cactussen en andere vetplanten en bij de beleving van die liefhebberij staat de lettergreep 'lief' hoog in het vaandel. Onze leden en met name diegenen die zich hebben ingespannen om deze presentatie op de Floriade te realiseren, wil ik oprecht bedanken voor deze enorme prestatie. Dit evenement mag met recht in het bestaan van Succulenta een historisch moment worden genoemd. Voor vele liefhebbers van Belgische verenigingen en Nederlandse afdelingen, maar ook liefhebbers uit andere landen zal deze manifestatie een reisdoel voor een excursie zijn. Laat de succulentenkas ook een ontmoetingsplaats zijn voor al onze leden. Namens het bestuur wil ik deze dankbaarheid koppelen aan de wens dat dit geweldige werk, de succulentenkas op de Floriade 1992, mag leiden tot verder bloei van onze vereniging, Succulenta.

De voorzitter

WAT ZIJN SUCCULENTEN?

Ton Pullen

Meestal is een succulent heel duidelijk als zodanig te herkennen, hoewel er ook grensgevallen zijn. We zien hier, wat de eigenschappen van deze planten zijn.

Succulenten zijn planten, die op de een of andere manier het vermogen hebben om water in speciale weefsels op te slaan. Bladsucculenten doen dat in verdikte bladeren. Voorbeelden zijn *Crassula*, *Echeveria*, *Agave*. Stamsucculenten slaan water op in een verdikte stengel of stam, zoals de meeste cactussen en vele euphorbia's.

Wortelsucculenten slaan water op in de ondergrondse delen, bijvoorbeeld *Pterocactus*, *Fockea* en nog andere euphorbia's. Planten, die een andere manier gevonden hebben om droge periodes te overleven zijn er genoeg. Men noemt deze geen succulenten, maar xerofyten.

Alle cactussen samen vormen een plantenfamilie (de *Cactaceae*), die vrijwel geheel uit succulenten bestaat. Alle andere succulenten, dus de niet-cactussen, noemen we meestal vetplanten, hoewel het woord fout is en eigenlijk sappplanten had moeten zijn. Deze vetplanten zijn afkomstig uit verschillende plantenfamilies. Families, die veel (of bijna uitsluitend) vetplanten leveren zijn de

dikbladfamilie (*Crassulaceae*), de middagbloemfamilie (*Mesembryanthemaceae*), de zijdeplantfamilie (*Asclepiadaceae*) en de wolfsmelkfamilie (*Euphorbiaceae*). De termen 'vetplant' en 'succulent' zijn dus geen botanische termen en hebben derhalve ook geen systematische waarde.

Waar komen succulenten voor?

Over de hele wereld komen succulente planten voor, maar in bepaalde gebieden is het aantal soorten talrijker dan in andere. Men zou verwachten, dat ze allemaal uit de meest barre woestijngebieden komen, maar dat is bepaald niet waar. Dikwijls staan ze op plaatsen, waar per jaar gemeten meer regen valt dan bij ons. Die neerslag valt dan in een relatief korte periode, daarna moeten de planten weer een poos met hun watervoorraad toe kunnen.

Alle cactussen komen uit Amerika, waar ze voorkomen van Canada in het noorden, tot Argentinië en Chili in het zuiden, van zee-niveau tot op 5.000 m in de bergen. Het spreekt vanzelf dat binnen zo'n groot verspreidingsgebied enorme verschillen in bodemgesteldheid en klimatologische omstandigheden bestaan. Het pleit dan ook voor het aanpassingsvermogen van deze planten dat de meeste soorten in onze kassen en in onze bloempotten uitstekend gedijen. Op veel andere plaatsen in de wereld (Middellandsezeegebied) zijn cactussen (opuntia's bijvoorbeeld) verwilderd. Ook vele ander succulenten komen oorspronkelijk uit de nieuwe wereld: *Agave*, *Echeveria*, *Dudleya* en *Lewisia*, om er maar een paar te noemen.

In Europa en delen van Azië zijn vele sedums inheems, evenals de bekende

geslachten *Sempervivum* en *Orostachys*. Afrika vormt het thuis van de meeste mid-dagbloemen, vele aasbloemen, aloe-

achtigen en wolfsmelkgewassen. Het verre oosten en Australië leveren slechts enkele soorten.

CACTUSSEN EN VETPLANTEN ALS LIEFHEBBERIJ

Ton Pullen

We krijgen steeds meer vrije tijd. Die tijd willen we graag op een fijne manier besteden. Voor veel mensen is de omgang met planten en dieren een plezierige vorm van vrijetijdsbesteding.

Volkstuinders, mensen met een siertuin of een rotstuint, kwekers van dahlia's, fuchsia's, orchideeën, cactusliefhebbers, zij allen beleven op hun eigen manier plezier aan de omgang met planten. Elke liefhebberij heeft zo zijn eigenaardigheden, en zo kan men stellen dat een cactusliefhebber over veel geduld moet beschikken, cactussen groeien nu eenmaal wat langzamer dan boerekool of pompoendahlia's. Voor sommige mensen is het omgaan met mooie planten voldoende, vooral als deze ook nog goed groeien en bloeien, anderen beleven misschien meer plezier aan het opkweken uit zaad, ja, er zijn zelfs liefhebbers, die uitsluitend zelfgekweekte planten in hun collectie dulden. Weer andere zijn

Hildewintera aureispina, een hangende cactussoort

Foto Bert Jonkers

echte verzamelaars, die proberen een bepaald geslacht of een bepaalde plantengroep zo compleet mogelijk te vergaren, de herkomst doet er niet zoveel toe. Mensen die er alleen op uit zijn om, koste wat kost, zeldzaamheden te verzamelen zijn er ook, maar misschien kunnen zij beter sigarebandjes gaan sparen. Niet het hebben van een plant is belangrijk, nee, het omgaan met de plant, het constateren, dat de plant als een echt levend wezen reageert op onze verzorging, op water geven, maar ook op drooghouden, op bemesting en op belichting, dat is de ware liefhebberij.

De opbouw van een verzameling

Hoe word je cactus- of vetplantenkweker? Als men aan tien verschillende liefhebbers zou vragen hoe zij met het cactusvirus besmet zijn geraakt, zal men waarschijnlijk ook tien verschillende antwoorden krijgen. Dikwijls vormt een cadeau gekregen stek of plantje het begin. De stek krijgt wortels en

begint te groeien, het kleine plantje groeit en bloeit en ... de interesse is gewekt. Je probeert meer van die planten te pakken te krijgen. Je gaat er eens een boek op naslaan in de bibliotheek, je bezoekt een liefhebber in de buurt en komt met nog meer stekjes thuis. En zo begint een verzameling te ontstaan.

Belangrijk is nu om de groeiende interesse vast te houden. Soms gebeurt het dat de beginnende liefhebber enkele teleurstellende ervaringen heeft en het bijltje er ontmoedigd bij neergooit. Niet doen, beste beginner, probeer door te zetten, want het is een geweldige hobby. Lid worden van een vereniging als Succulenta kan veel teleurstellingen voorkomen. Daar kan men advies krijgen, daar kan men enthousiast worden bij een diavoordracht of een bezoek aan een medeliefhebber of kwekerij. Alleen is ook hier maar alleen. U wilt uw mooie planten ook wel eens aan iemand tonen. In het begin verzamelt de hobbyist meestal

Orbeopsis caudata, die tot de *Asclepiadaceae* hoort

Foto P.V. Bruijns

alles wat cactus of vetplant heet, en daar is niets op tegen. Meestal zal men toch na enige tijd een voorkeur ontwikkelen. De een zoekt het in kleine bolcactussen, de ander vindt de kleurige rozetten van echeveria's het einde en weer een ander wordt gefascineerd door de grote bloemen van epiphyllums ('phyllo's').

Hier kan men een ander niet in raden, maar één ding is zeker: u beleeft het meeste plezier aan het kweken wanneer u die planten kiest *die het in uw situatie goed doen*.

Welke planten kiezen we?

Dit hangt natuurlijk sterk af van uw persoonlijk smaak, van uw mogelijkheden

(kamer, bak, balkon, tuin of kas), van uw beschikbare vrije tijd en van uw financiën. Met de volgende lijsten willen we u helpen een keus te maken. Dergelijke lijsten kunnen natuurlijk nooit geheel volledig zijn. Zeldzame of extreem moeilijke soorten zijn dan ook weggelaten.

Planten, die geschikt zijn als hangplant:

Sedum morganianum

Sedum 'Burrito'

Senecio rowleyanus

Senecio citrinus

Hoya: vele soorten

Kalanchoe: hangende soorten

Rhipsalidopsis rosea

Hoya
longifolia.
Hoya's
zijn heel
geschikt
voor de
vensterbank.

Foto J.J. de Morree

Rhipsalis: vele soorten

Hildewintera aureispina

Borzicactus: hangende soorten

Cleistocactus vulpis-cauda

Aporocactus

Pfeiffera

Schlumbergera

Ceropegia

Winterharde soorten:

Sedum: vele soorten

Sempervivella

Sempervivum

Rosularia

Orostachys

Yucca: enkele soorten

Agave utahensis

Agave parryi

Opuntia: enkele soorten

Neobesseya missouriensis

Coryphantha vivipara

Echinocereus: enkele soorten

Lewisia

Crassula milfordae

Chiastophyllum oppositifolium

Planten voor noord/oost-vensters:

Euphorbia: sommige soorten

Hoya

Haworthia

Gasteria

Aloe

Asclepiadaceae: sommige soorten

Epiphyllum

Rhipsalis

Rhipsalidopsis

Schlumbergera

Gemakkelijk bloeiende bolcactussen:

Rebutia

Mediolobivia

Notocactus

Gymnocalycium

Parodia

Mammillaria

Lobivia

Echinopsis

Sulcorebutia

Weingartia

Wintergroeiers:

Conophytum

Bijlia cana

Crassula barbata

Crassula deceptrix

Crassula hemisphaerica

Crassula arta

Gibbaeum: sommige soorten

Euphorbia: sommige soorten

Aeonium

Ceropegia fusca

Caralluma europaea

Caralluma burchardii

Planten, die hogere wintertemperatuur

vragen:

Melocactus: meeste soorten

Discoactus: meeste soorten

Pilosocereus: vele soorten

Micranthocereus: vele soorten

Buiningia

Euphorbia: vele soorten

Asclepiadaceae: vele soorten

Planten, die geschikt zijn om 's zomers in de
tuin of op het balkon te plaatsen:

Agave

Aloe: robuustere soorten

Haworthia

Gasteria

Aeonium

Echeveria: niet-berijpte soorten

Crassula: struikvormige soorten

Mesembryanthemum: struikvormige soorten

Yucca

Opuntia

Vele groene zuilcactussen

Lobivia

Echinocereus: groene soorten

Aporocactus (ophangen aan pergola)

DE BAOBAB, KAMPIOEN DER SUCCULENTEN

Bert Jonkers

De opvallendste plant in het Afrikaanse savannelandschap is ongetwijfeld de baobab, *Adansonia digitata*, die in volwassen toestand door zijn geweldige stamomvang zelfs door niet-plantenkenners succesvol is te determineren.

Andere adansonia's zijn te vinden in Madagascar (zeven soorten) en Australië (één soort), maar deze zijn veel minder bekend.

Adansonia behoort tot de tropische bomenfamilie *Bombacaceae*, waarvan de geslachten *Ceiba* (de kapokboom), *Durio* (leverancier van de bij Indonesiëgangers bekende vrucht doerian) en *Ochroma* (balsahout) economisch belangrijk zijn. *Bombax ellipticum* en *Chorisia speciosa* zijn soms in succulentverzamelingen aan te treffen.

Buiten Afrika, met name in India, Sri Lanka en misschien ook Arabië, is de aanwezigheid van de baobab vrijwel altijd te danken aan introductie door de mens. De naam is waarschijnlijk afgeleid van 'bu hobab', waarmee in de 16e eeuw op de markten van Caïro de vruchten werden aangeduid.

Wellicht de beste bron van informatie over de baobab is het artikel van Wickens in *Kew Bulletin* 37 (1982). De meeste op deze pagina's vermelde wijsheden zijn hieraan ontleend.

Adansonia digitata bij het Manyara-meer, Tanzania

Foto Hans Roersma

De Egyptische fruitetende vleermuis (*Rousettus aegyptiacus*), één van de belangrijkste bestuivers van de baobab

Foto van de schrijver

Succulent?

A. digitata is een tot 20 m hoge, bladverliezende boom met een tot 10 m in doorsnee metende stam die geleidelijk dunner wordt of vrij abrupt in de kruin overgaat. Bomen met laatstgenoemde eigenschap wekken de indruk op de kop te zijn geplant, althans in bladloze toestand.

De gesteelde bladeren verschijnen aan het begin van het natte seizoen en zijn samengesteld, bij jonge planten enkelvoudig, maar bij volwassen exemplaren 5-7(-9)-tallig. Bij het in blad komen lijkt de boom eerst het jeugd stadium te doorlopen; aanvankelijk ontwikkelen zich enkelvoudige bladeren, die echter snel afvallen om plaats te maken voor de samengestelde. De bloemen hangen aan stelen van 20-90 cm lang, die uit de bladoksels groeien. Uit de harige kelk komen vijf kroonbladeren, die bij vol-

ledige opening zijn teruggeslagen. De zeer talrijke (700-1600) meeldraden zijn aan de basis vergroeid tot een buis en aan de uiteinde in een bol gerangschikt. De fluweelige vrucht is bol- tot cilindervormig, 20-50 cm lang. De niervormige, donkerbruine of zwarte zaden meten tot 1 cm.

Over het al dan niet succulente karakter van de baobab zijn al vele woorden gewijd. Het staat echter vast dat de stam grote hoeveelheden water op kan slaan. Na regens kunnen jonge bomen dusdanig uitzetten dat de aarde rondom de voet wordt opgedrukt tot een ringvormige wal. Omgekeerd ontstaat bij droogte soms een kloof tussen stam en substraat. Het volumegewicht van vers hout bedraagt 0,85 g/cm³, terwijl luchtdroog hout slechts 0,21 g/cm³ weegt, een gewichtsafname door waterverlies van 75%! Ook voor Jacobsen was het een uitgemakte zaak, want in zijn handboek noemt hij de baobab „waarschijnlijk de meest enorme van alle succulente planten”.

Rowley, in zijn prachtige boek „Caudiciform & Pachycaul Succulents” (1987), bestempelt dergelijke planten waarbij de stam geleidelijk overgaat in de takken, als ‘pachycaul’ (letterlijk: dikke stam), in tegenstelling tot caudiciforme succulenten, die een abrupte overgang van de stam (‘caudex’) naar de relatief dunne takken kennen. Veel is er gespeculeerd over de ouderdom van baobabs. Hout uit de kern van een boom van 4,5 m doorsnee gaf een C14-ouderdom van ± 1000 jaar. Bomen met een diameter van meer dan 10 m kunnen wel het dubbele van deze leeftijd bereiken.

Vleermuizen

De stevige, witte kroonbladeren, de weëgeur van de bloemen en het feit dat deze 's avonds opengaan duiden erop dat vleermuizen de voornaamste bestuivers zijn, hetgeen voor het eerst werd aangetoond in

1936 in de botanische tuin van Buitenzorg (nu Bogor) op Java. De dieren voeden zich met de nectar en het stuifmeel. Het nachtelijk vleermuisbezoek kan 's morgens worden vastgesteld aan de bruingekleurde beschadigingen aan de kroonbladeren. Het wederzijds belang tussen vleermuizen en baobabs komt goed tot uitdrukking in het verspreidingsgebied van twee zogenaamde fruitende vleermuizen, *Eidolon helvum* en *Rousettus aegyptiacus*, dat goeddeels overeenkomt met dat van *A. digitata*. Doordat de bloemen tevens het grootste deel van de volgende dag openblijven kunnen andere bestuivers (voornamelijk insecten) ook nog aan hun trekken komen.

Toepassingen

Moeten bijna alle succulenten het qua grootte afleggen tegen de baobab (de enige serieuze concurrent is *Adansonia grandidieri* van Madagascar), er is vrijwel zeker geen enkele die kan wedijveren wanneer het om toepassingen door de mens gaat. Zo dienen

Bloem van de Baobab

kunstmatig uitgeholde stammen van levende bomen als waterreservoir. De wortels leveren een rode kleurstof en vezels uit de bast worden voor de fabricage van touw gebruikt, alsmede voor het maken van manden, netten, vissnoer en geweven waterdichte hoeden, die tevens als drinkbak dienst kunnen doen. De kaliumrijke as van bast (en vrucht) gekookt in olie wordt als zeep aangewend. De baobab kan het ontdoen van de gehele bast overleven en vormt hierna weer nieuw bastweefsel.

De vochtrijke stam levert slecht brandhout en is ongeschikt om planken van te zagen. Droog hout is onder andere geschikt voor het maken van brede, lichtgewicht kano's en drijvers voor visnetten, maar het is niet duurzaam en onder water vergaat het na ongeveer twee maanden vrijwel geheel. Pogingen om het hout toe te passen in de papierbereiding hebben tot dusver gefaald vanwege de hoge kosten die het onttrekken van water met zich meebrengt. Kappen van de bomen blijkt overigens moeilijk, door-

Foto van de schrijver

dat de energie van de bijlslag vrijwel geheel wordt geabsorbeerd door de elasticiteit van de met water verzadigde cellen; de bijl stui-tert gewoon terug. Het zagen van de mas-sieve stammen brengt andere problemen met zich mee: na het doorzagen van bao-babs in Oost-Afrika met behulp van een kabel bleven ze gewoon rechtop staan en moesten worden omgeduwd!

Verse bladeren zijn rijk aan vitamine C en worden als spinazie gegeten of toegepast in soepen en sauzen. Voorts kent het blad diverse medicinale toepassingen en is het in trek als veevoer. Om de vorming van jong blad te stimuleren worden de bomen soms geknot.

Van de bloem wordt slechts het stuifmeel gebruikt; gemengd met water levert het lijm. De gedroogde vruchteschil kan als schaal worden benut en, in gepoederde vorm, worden gerookt als tabaksurrogaat. met de scherpgeurende rook van de vruchtvezels wordt vis geconserveerd en worden lastige insecten bij vee verdreven. Het zaad wordt, ondanks de dikke zaadhuid, zowel vers als gedroogd gegeten, in gemalen toe-stand aangewend als smaakmaker voor soep en gebrand om als koffievervanger te dienen.

Indien men overweegt om deze kampioen der succulenten eens in de kas te proberen, dient met de volgende punten rekening te worden gehouden: het wisselvallig kiemge-drag van het zaad, de pas na vele jaren optredende bloei (8-23 jaar worden als uitersten opgegeven) en de uiteindelijke grootte van de plant. Aan de andere kant zijn er genoeg mensen die hun agaven of zuilcactussen nooit in volwassen staat zul-len aanschouwen. Dus waarom de baobab niet eens een kans gegund?

Bij de omslagfoto

Eerst even het verhaal bij de omslagfoto van het vorige nummer, *Echinocereus triglochidiatus*. We kregen een brief van de maker van de foto, dat de juiste naam *E. coccineus* moest zijn. We moeten toegeven dat hij eigenlijk gelijk heeft. Ik heb er namelijk een paar werken van autoriteiten op het gebied er bij opgeslagen (te weten Benson en Taylor). Deze melden allebei de naam *E. coccineus*, maar beschouwen deze als synoniem van *E. triglochidiatus* of een van diens vele variëteiten. We proberen in Succulenta zoveel mogelijk eenheid in de naamgeving te brengen, dus daarom leek het ons beter de autoriteiten na te volgen. Maar op zich kan de plant ook *Echinocereus coccineus* worden genoemd, want dat is op zich een gel-dige naam.

Nu naar de omslagfoto van deze maand, die we het opschrift *Echinocereus pectinatus sono-rensis* hebben gegeven. Hoewel we de varië-teitsnaam *sonorensis* bij een snel doorbladeren van de boeken niet konden vinden, wagen we het niet voor een tweede keer de maker van de foto te passeren. Over één ding kunnen we het denk ik wel eens zijn: al het taxonomisch gekissebis doet aan de schoonheid van de planten en de foto's niets af!

Aat van Uijen

BORZICACTINAE

1. CLEISTOCACTUS VULPIS-CAUDA

Rob Bregman

**De vijfendertigdelige serie over het
geslacht *Matucana* is al weer enige tijd
geleden beëindigd.**

**We zullen nu de verwante geslachten
belichten, maar wel in veel korter bestek.**

In één van de eerste afleveringen uit deze serie heeft u kunnen lezen dat *Matucana* deel uitmaakt van het subtribus *Borzicactinae*, een door de Oostenrijkse botanicus Franz Buxbaum in 1958 opgestelde systematische eenheid om een aantal met elkaar verwante geslachten bij elkaar te brengen. Reeds enige jaren bestudeer ik deze planten en ik zal in een aantal afleveringen (nec hoor, niet opnieuw 35 delen) enkele geslachten uit de *Borzicactinae* aan de hand van makkelijk te kweken en fraaie soorten voor het voetlicht brengen. Een van de bekendste geslachten uit de *Borzicactinae* is *Cleistocactus*, al in 1861 door Lemaire beschreven met *C. baumannii* als typesoort. De naam is afgeleid van het Griekse woord 'kleistos' dat 'gesloten' betekent. Dit heeft betrekking op de bloem die niet echt gesloten is, maar wel die indruk wekt doordat de bloembladeren zich niet uitspreiden en aan de top van de bloem slechts een nauwe doorgang vrijlaten waardoor de meeldraden en de stempel naar buiten steken.

Cleistocactus is in evolutionair opzicht vermoedelijk al een heel oud geslacht en heeft mede daardoor een bijzonder groot verspreidingsgebied: de meeste soorten komen voor langs de oostflank van de Andes in Bolivia. Ten oosten daarvan strekt het areaal van *Cleistocactus* zich uit over Noord-Argentinië, Paraguay tot zelfs in Uruguay en West-Brazilië. Ten noorden van dit uitgestrekte gebied groeit een klein aantal soorten in Midden-Perú (departement Ayacucho). Vreemd genoeg zijn er tussen deze Peruaanse groeiplaatsen en de meest noordelijke groeiplaats in Bolivia tot nu toe geen *Cleistocactus* aangetroffen, het totaal areaal vertoont hier dus een hiaat van ongeveer 500 km.

Cleistocactus vulpis-cauda

Foto van de schrijver

Cleistocactussen zijn geen echte hoogbergteplanten, hoewel sommige soorten tot 3000 m hoogte kunnen voorkomen. Het zijn veeleer planten van de rivierdalen langs de oostelijke Andes-flank en van het droge en vlakke centrale deel van Zuid Amerika, de Gran Chaco. Dat brengt met zich mee dat men ze niet te koud moet overwinteren, zelf laat ik de temperatuur niet onder de 5°C komen, maar dat is eigenlijk nog aan de lage kant. In de zomer hebben ze naast warmte ook veel water en frisse lucht nodig. Het komt nogal eens voor dat de toppen van de planten indrogen, ik heb me laten vertellen dat dit komt door een gebrek aan frisse lucht. De ene soort heeft van dit indrogen meer last dan de andere. *C. strausii* heeft er veel last van, terwijl bijvoorbeeld *C. smaragdiflorus* (bij mij tenminste) er geen enkele last van schijnt te hebben. De gevoeligheid voor wolluisaantasting lijkt precies andersom te liggen: de dicht bedoornde soorten zoals *C. strausii*, *C. wendlandiorum*, *C. vulpis-cauda* en andere worden in mijn kas nauwelijks door luizen belaagd, terwijl ik de groene soorten nog wel eens met spiritus moet schoonspuiten. Na deze cultuurervaringen nog een enkel woord over de afgebeelde plant, *Cleistocactus vulpis-cauda*. Deze soort is afkomstig uit de Boliviaanse provincie Tomina en werd in 1962 door F. Ritter en W. Cullmann in KuaS beschreven. Ik kreeg een stek van deze plant van de heer Rubingh in Soest, zo'n drie jaar geleden. Sindsdien is de plant niet veel gegroeid. Hij is nu zo'n 30 cm hoog en heeft de afgelopen zomer voor het eerst gebloeid. De stam heeft ongeveer 20 vlakke ribben en is dicht geel tot bruin behaard. De naam 'vulpis-cauda' betekent 'vossestaart' en heeft betrekking op de dichtbehaarde top. In de natuur kan de plant, hangend over rotsen, 2 m lang worden.

De bloemen zijn boven het ovarium zeer

sterk naar boven geknikt. Altijd naar boven, dus aan hangende stammen van de top af en aan staande stammetjes naar de top toe. De toppen van de bloembladeren vormen een nauwe opening waardoor de groene stempellobben en de paarse meeldraden nog juist naar buiten steken. Dit type bloem wordt algemeen beschouwd als een aanpassing aan bestuiving door kolibries. In dit geval moet de kolibrie wel een heel sterk gekromde snavel hebben om de nectar te bereiken en de bloem te bestuiven. De vrucht is een eerst rode, later bruine, kubusvormige bes waarvan bij rijpheid het bovenste deel afscheurt. De zaden zijn zoals bij alle cleistocactussoorten klein, zwart, ongeveer 1 mm lang, peervormig, zijdelings sterk afgeplat. Het kleine hilum heeft ongeveer de vorm van een sleutelgat en is ingezonken.

Een aanbevelenswaardige soort dus, en bovendien een soort die als jonge plant of kleine stek al bloeibaar is. Daarom ook geschikt voor liefhebbers met weinig ruimte.

Literatuur

Ritter, F. & W. Cullman - *Cleistocactus vulpis-cauda* Ritter et Cullmann species nova - *Kakteen und andere Sukkulente* 13: 38-40 (1962)

TURBINICARPUS RIOVERDENSIS

G. FRANK SPEC. NOV.

Een nieuwe soort uit San Luis Potosí, Mexico

Gerhart Frank

Aan het eind van de jaren zeventig en het begin van de jaren tachtig brachten Europese cactusliefhebbers van hun reizen door Mexico een interessante turbinicarpus mee, die ze in de omgeving van het stadje Rio Verde hadden gevonden.

De plant wordt hier als nieuwe soort beschreven.

Dit taxon werd wel eens in verband gebracht met '*Turbinicarpus spec. Rio III*', maar de verschillen tussen beide zijn duidelijk. Als men de vondsten van verschillende personen met elkaar vergelijkt, dan valt de grote uniformiteit van deze zeer markante turbinicarpus op. In verschillende kenmerken onderscheidt hij zich van de tot nu toe bekende en beschreven turbinicarpussoorten. Zeer duidelijk wijken habitus en bedoorning af van andere plat bolvormige soorten, zoals *T. schwarzii* (plus var. *polaskii*), *T. klinkerianus* en *T. lophophoroides*. Typisch zijn ook de grote zuiver witte bloemen, alsook zaadvorm en testastructuur. Het lijkt me dan ook gerechtvaardigd en noodzakelijk dit taxon, dat reeds in vele verzamelingen zonder naam aanwezig is, als nieuwe soort te beschrijven.

Geënte importplant van *Turbinicarpus rioverdensis* met de grote witte bloem. Geënte planten spruiten sterk, terwijl ze in de natuur enkel blijven.

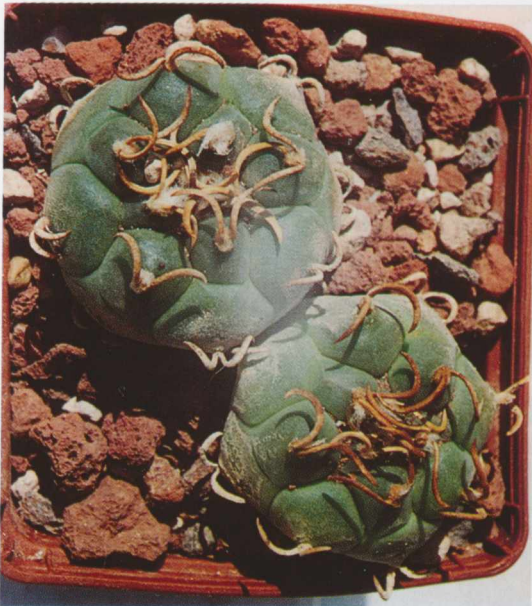
Foto G. Frank

Turbinicarpus rioverdensis G. Frank

Lichaam spruitend, afgeplat bolvormig, mat lichtgroen, tot 35 mm breed en ongeveer 15 mm hoog, direct overgaand in een dikke penwortel. Buitenzijde van het lichaam verdeeld in breed rhombische, zeer vlakke knobbels. Areolen rond, in de nieuwgroei met witte wol, later verkalend. Middendoorns 0, randdoorns 1-3 (meestal 2), aan de onderkant van het areool staand, tot 12 mm lang, stevig en hard, kronkelend gebogen, doorsnede breed ovaal, aan de basis tot 2 mm breed, licht overdwars gespleten, licht hoornkleurig. Bloem breed trechtervormig, 25 mm lang en breed. Pericarpel bolvormig, 4 mm diameter, geelachtig groen. Receptaculum trechtervormig, groen, overgaand in lancetvormige sepalen, deze groenachtig wit met donkergroene middenstreep. Buitenste petalen lancetvormig, uitlopend in een dunne punt, zuiver wit, aan de buitenzijde met een groenachtig

Vier jaar oude zaailingen van *Turbinicarpus rioverdensis*
Foto G. Frank

Op de groeiplaats verliezen planten van *Turbinicarpus rioverdensis* de doorns van de onderste areolen

Foto G. Frank

bruine middenstreep. Binnenste petalen lancetvormig, met een dunne punt, zuiver wit. Meeldraden op de receptaculumwand ingeplant, beginnend vanaf de receptaculum bodem. Helmdraden wit, helmknoppen geel. Stamper ongeveer 10 mm lang, wit, met 6-7 bleekroze stempellobben. Vrucht eivormig, 7 mm lang en 5 mm breed, eerst groen, bij rijping bruinachtig geel, verticaal openscheurend. Zaad stomp peervormig, 1,2 mm lang en 0,8 mm breed, hilum schuin, met aan beide zijden tot over de micropyle sterk uitstekende randen. Testa zwart glanzend, met vlakke knobbelige verhogingen, die naar het hilum toe kleiner en vlakker worden.

Vindplaats in de omgeving van Rio Verde, San Luis Potosí, Mexico.

Holotype, bloemen en zaden gedeponereerd in het Herbarium van de Universiteit van Wenen, Oostenrijk.

Vertaling L. Bercht

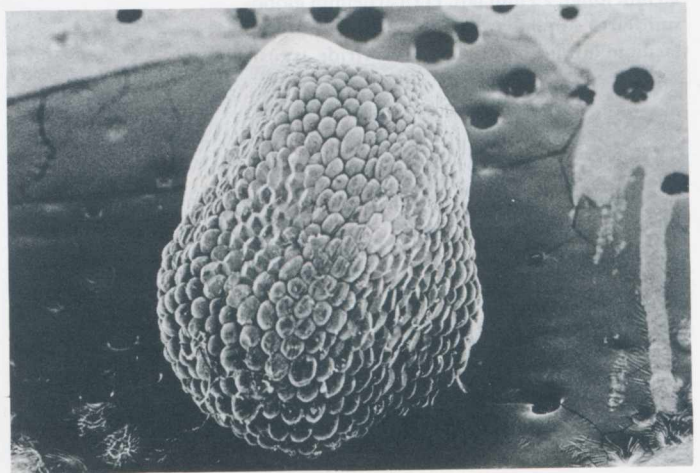
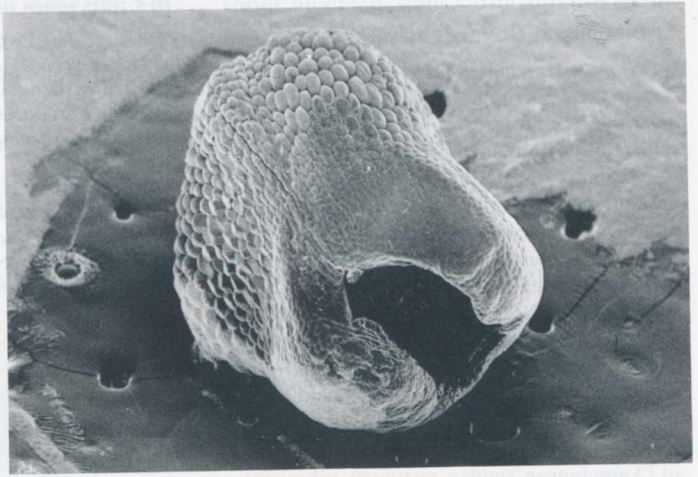
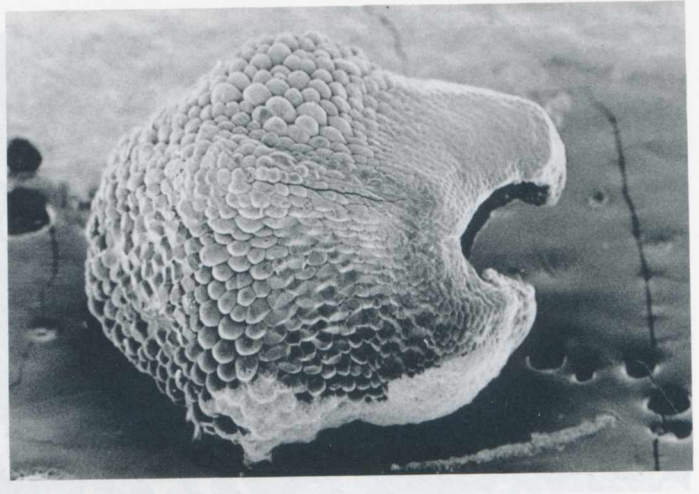
KERSTCAAC

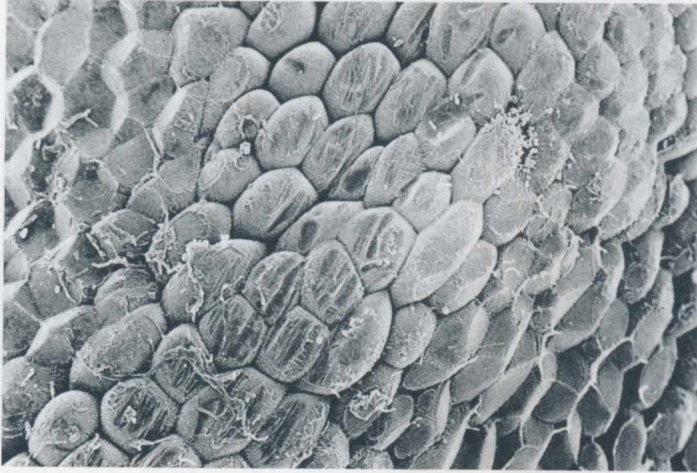
De kerstcaac is al vele

basal terf nav emango-M32
xopingskeelapient vortv
271 bewoens mander

SEM-opnamen van zaden van
Turbinicarpus rioverdensis.
Vergroting 30 x.

Foto's P. Stadler

SEM-opname van het zaad van *Turbinicarpus rioverdensis*. Vergroting ongeveer 115x.

Foto P. Stadler

***Turbinicarpus rioverdensis* Frank spec. nov.**

A. T. schwarzii Shurly, corpore magis applanato, spinis validioribus, brevioribus et ochraceis, valde curvatis, floribus majoribus clare albis, seminibus apice (regione hilimicropylesque) bilobatis et testae cellulis rotundis differt. Corpus solitarius, semiglobosus, supra terram applanatus, usque ad 35 mm crassus, usque ad 15 mm altus, in radice napiformi transiens. Costae indistinctae, dissolutae in mamillis rhomboideis applanatis; epidermis opaca, subviridis. Areolae rotundae, juveniles in vertice cum tomento albo, adultae glabrae. Spinae (1-) 2 (-3), centrales absentes, e parte inferiori areolae orientes, usque ad 12 mm longae, rigidae, tortuosae, ochraceae. Flores e vertice orientes, late infundibuliformes, 25 mm longi, 25 mm lati. Pericarpellum globosum, circa 4 mm diametens, flavoviride. Receptaculum infundibuliforme, extus viride, transiens in folia exteriora perianthii. Folia exteriora perianthii tenuiter lanceolata, alba, dorso cum stria centrali brunneoviridis, interiora lanceolata, alba. Stamina in seriebus compluribus in receptaculo in altitudine variabili inserta; filamenta alba, antherae luteae. Stylus circa 10 mm longus, albus, stigma divisum in 6-7 ramos, pallide roseum. Fructus ovatus, 7x5 mm, immaturus viridis, maturus flavo-brunnescens, longitudinaliter dehiscens. Semen obtuse piriformis, circa 1,2 mm longum et 0,8 mm latum, regione hilimicropyles declinata, apice bilobatum; testa nigra, nitida, tuberculis rotundis convexis oblecta, apicem versus tuberculis multo minimis convexis.

Typus: Mexico, Estdo. San Luis Potosí, prope urbem Rioverde. H. Jauernig 64, anno 1989 (holotypus: planta in liquore alcoholico 70%, WU; isotypus: flores in liquore alcoholico 70%, semina in herbario, uterque WU).

De auteur dankt Dr. Walter Till van de afdeling Botanie van de Universiteit van Wenen voor zijn hulp bij het totstandkomen van het manuscript en Dipl. Ing. Peter Stadler voor het maken van de REM-opnamen van het zaad.

KERSTCACTUSSEN

Theo Heijnsdijk

De kerstcactus is al vele tientallen jaren een geliefde plant vanwege de stortvloed van vaak fel gekleurde bloemen midden in de winter. Op oude boerderijen zijn vaak planten van meer dan 1 m in doorsnede te vinden die al meerdere generaties van de familie hebben overleefd. Meestal gaat het dan om een paarsachtig rood bloeiende hybride.

Een zekere J.J.B.B. schreef in 1933 in het geïllustreerde weekblad *Floralia*: „Vooral van de *Epiphyllum truncatum* Haw., de kerstbloeister bij uitnemendheid, zult u veel plezier beleven. Overal in de bloemzaken kunt u deze plant met knop en bloem kopen en immers 'een bloeiende cactus is de hartewensch van veelen'. De snoezige roode bloemen, soms karmozijn van kleur, hebben bloembladeren die als coquette rokjes over elkaar hangen, waaruit een waterval van meeldraden stroomt. Men ziet wortelechte, maar ook geënte planten, de zogenaamd kroonboompjes, die veel op *Pereskia* gezet worden.”

Ook bij deze plantengroep kampt men met grote problemen wat de naamgeving betreft. Alle soorten kerstcactus zijn nauw verwant en men duidt ze tegenwoordig allemaal aan met de oudst bekende geslachtsnaam *Schlumbergera*. Veel planten werden vroeger, en vaak ook nu nog, gekweekt onder de namen *Epiphyllum* (zoals in de aangehaalde passage hierboven) en *Zygo-*

Foto's van de schrijver

cactus. Volgens de meeste auteurs stammen de talloze hybriden af van een kruising tussen *Schlumbergera* (*Zygocactus*) *truncata* met de bekende tweezijdig symmetrische (zygomorfe) bloemen en rond vruchtbeginsel en *Schlumbergera bridgesii*, een soort met veelzijdig symmetrische (radiaire) bloemen en een hoekig vruchtbeginsel, net zoals bij de paascactus. Volgens Barthlott echter is *S. bridgesii* zelf weer een hybride tussen *S. truncata* en *S. russelliana*, een zeer gevoelige hybride die nauwelijks in cultuur is. Deze is in 1845 in Engeland ontstaan en zou eigenlijk *S. x buckleyi* moeten heten.

Alle genoemde soorten komen van nature voor in het Braziliaanse Orgelgebergte in de buurt van Rio de Janeiro. De vorm en kleur van de bloemen is helemaal ingesteld op de bestuiving door kolibries. De vogel strijkt bij het zoeken naar nectar met snavel en kop langs stamper en meeldraden. Bij een volgende bloem zal hij dan mogelijk

wat stuifmeel op de stamper kwijtraken, waardoor de bevruchting een feit wordt. Om zelfbestuiving te voorkomen hebben de bloemen waarschijnlijk eerst een mannelijk stadium waarin rijkelijk stuifmeel wordt ontwikkeld, maar de stamper nog is gesloten, gevolgd door het vrouwelijk stadium waarin de meeldraden verdorren en de stamper klaar is om stuifmeel te ontvangen. De bloemen geuren nauwelijks, want kolibries gaan voornamelijk op kleur af en hebben een slecht ontwikkeld reukvermogen.

S. truncata werd in 1819 als *Epiphyllum* beschreven door Haworth. De geslachtsaanduiding *Epiphyllum* betekent letterlijk: 'op blad' en deze vloeit voort uit het feit dat men de stengeldelen waaruit lid- en blad-cactussen bestaan, aanzag voor bladeren. Als zo'n plant bloeit lijkt het dus alsof de bloem rechtstreeks uit het blad groeit, hetgeen een unieke eigenschap mag worden genoemd. De soortnaam *truncata*

betekent afgeknot en wijst op de stompe uiteinden van de leden, die er inderdaad uitzien alsof ze afgesneden zijn.

Schlumbergera is overigens genoemd naar de Fransman Frédéric Schlumberg.

De oorspronkelijke kleur van de bloemen is licht karmijn. In 1902 werd er een witroze variëteit ontdekt die onder de naam *Ephyllum delicatum* (= bekoorlijk, per abuis eerst *E. delicatum* = tamelijk bekoorlijk genoemd) tegelijkertijd in Engeland en Duitsland werd ingevoerd.

Door de vele kruisingen zijn er naderhand goed groeiende, sterke planten ontstaan met een heel scala aan kleuren: van zuiver wit, via roze, zalmkleur, rood en karmijn naar violet. Ook is er een geel bloeiende hybride 'Gold Charm', maar dit zijn nogal zwakke, ziekelijke planten die daardoor nog steeds zeldzaam zijn en soms tegen woekerprijzen worden verkocht. Ik kan niemand aanraden zo'n plant te kopen.

De bloemen op de foto's hebben wel iets van majestueus wiekende vogels. De planten komen naamloos uit de plantenwinkel en zijn ongetwijfeld hybriden, hoewel de rozewitte bloem niet is te onderscheiden van die van de bovengenoemde var. *delicatum*. Uiteraard gaat het hybridiseren nog steeds volop door. Zo kocht ik enige jaren geleden een roodbloeiende plant met de aanduiding: J. de Vries, Maria 1.

Wat alle hybriden voor zover ik weet gemeen hebben, is de paarse stijl en stamper en de witte meeldraden met de gele helmknoppen.

Kerstcactussen laten zich niet zo makkelijk samen met 'normale' cactussen kweken. Ze houden van vochtige warmte maar geen directe zon. Ze voldoen veel beter op de vensterbank. Ook gedijen ze van midden mei tot september buiten, maar het is wel oppassen voor slakken en dergelijke, die verzot zijn op dit soort planten. Het han-

digst is om ze aan een tak van een boom te hangen, dan hebben ze meteen de gewenste schaduw.

Vooral vroeger werden ze nogal eens als 'kroonboompje' geënt op *Pereskia* (ook wintergroeiers), *Selenicereus hamatus* of *Hylocereus*.

Over het in bloei trekken is het één en ander te lezen in *Succulenta*, april 1987. Ik volsta hier met de mededeling dat boven de 23°C en onder de 10°C geen knoppen worden gevormd. Tussen 10°C en 15°C worden zeker knoppen gevormd, maar tussen 17°C en 20°C alleen bij een korte daglengte (8-10 uur gedurende zes weken).

Tijdens de knopontwikkeling en bloei hebben de planten volop water en gewone stikstofhoudende voeding nodig. Om knopafval te minimaliseren mogen de planten niet ten opzichte van het licht worden gedraaid. Een geringe knopafval is niet verontrustend. Bij een te lage temperatuur bloeien de witte soorten roze.

Na de bloei hebben de planten een rustperiode van ongeveer vijf weken nodig waarin ze aan de droge kant moeten worden gehouden en uiteraard geen kunstmest krijgen.

Literatuur:

- Andersohn, G. - Kakteen und andere Sukkulente (1982)
- Barthlott, W. - Cacteeën (1978)
- Haage, W. - Het praktische cactusboek (1963)
- Korevaar, L.C. e.a. - Wat betekent die naam (1983)
- Rauh, W. - Kakteen an ihren Standorten (1979)
- Vries H. de - Commerciële teelt van lidcactussen, Succulenta, april 1987
- Floralia, geïllustreerd weekblad, 51-52, december 1933

SUCCULENTEN KWEKEN

Ton Pullen

Ieder plantje stelt zijn eigen eisen aan de verzorging. Onder de succulenten bevinden zich, naast gemakkelijk te kweken soorten, ook heel wat lastige klanten. Gelukkig zijn er wel wat algemene richtlijnen te geven.

Waar kweken we onze succulenten?

In huis. De meeste beginnende liefhebbers zullen voor hun pas verworven vetplanten een plaatsje in de vensterbank inruimen. Een zonnige vensterbank, serre of erker biedt vele cactussen en vetplanten een uitstekend onderkomen. Veel licht is nodig en dat betekent dat de ligging op het zuiden, zuidoosten of zuidwesten moet zijn. Men kan de planten apart in potten, op een schotel in de vensterbank opstellen, of groepsgewijs in bakjes planten. Veel soorten laten zich zelfs in hangpotten uitstekend kweken.

Ook voor vensters op het noorden of oosten zijn er geschikte soorten.

Om goed te bloeien moeten de meeste cactussen (voor de andere succulenten geldt dit in mindere mate) in de winter een koude rustperiode doormaken. In onze verwarmde huiskamers is het voor de meeste cactussen 's winters veel te warm. Overwinteren zou kunnen plaatsvinden in een weinig gebruikte koude kamer, of desnoods op zolder of in de kelder onder een paar

daglicht-TL-lampen. 's Winters wordt er niet gegoten, de planten groeien niet en kunnen derhalve ook met minder licht toe.

Balkon of tuin. Veel soorten laten zich in de zomer, als er geen nachtvorst meer te vrezen valt, uitstekend kweken in de tuin of op een zonnig balkon. Men kan de planten in potten of bakken kweken, als kuipplant of met enkele bij elkaar in aardewerk- of eterietschalen. Veel succulenten laten zich zelfs goed ingraven in de tuin. Altijd moeten we er voor zorgen, dat teveel aan water gemakkelijk kan weglopen. Maak dus drainagegaten in potten en bakken en doe alvorens te planten enkele handenvol grind of potscherven op de bodem. Bij het ingraven van planten kan extra zand of grind onder de potkluit worden gedaan.

De meeste soorten moet men eind september of begin oktober weer binnenshuis halen of onderbrengen in een kas, serre of orangerie.

Veel soorten vetplanten en enkele cactussen zijn bij ons, bij voldoende drainage, voldoende winterhard om 's zomers en 's winters buiten te blijven.

Serre of kas. De meeste echte liefhebbers zullen vroeg of laat proberen hun planten onder te brengen in een serre of kas, een bouwsel, dat uitsluitend voor de planten is bestemd en waarin men de groeiomstandigheden goed in de hand kan houden. Op de bouw van een kas kan ik in het korte bestek van dit artikel niet ingaan. Daarover bestaat gespecialiseerde literatuur. Bovendien kan elke gerenommeerde kassenfabrikant en/of -leverancier u adviseren.

In een kas kunnen de planten het gehele jaar door verblijven, mits u voor een goede verwarming zorgt. Als men niet te warm stookt (ongeveer 8 °C is voor verreweg de meeste planten voldoende) en de kas goed met noppenfolie isoleert, hoeven de stookkosten geen onoverkomelijke hindernis te betekenen. Men moet er ook voor zorgen, dat overtollige warmte gemakkelijk wordt afgevoerd, daar zelfs cactussen anders gemakkelijk 'verbranden'.

Als 'tussenoplossing' kan men ook nog kiezen voor de zogeheten platte bak. Deze is prima geschikt voor cactuscultuur in de zomermaanden, bij mooi weer kan het glas er af en bij langdurige regen er weer op. Een bak is echter meestal niet te verwarmen en men moet de planten er in het najaar toch weer uithalen.

Bij langdurige droogte zal men ook buiten moeten gieten. Oppassen voor slakken en muizen.

Waar uw planten ook staan, ventilatie is noodzakelijk. Elke plant heeft frisse lucht nodig. Ventilatie is vooral daar van levensbelang, waar door zonnestraling de temperatuur binnen zeer korte tijd geweldig kan oplopen.

Groei- en rusttijd

De meeste cactussen en veel vetplanten beleven hun groeitijd in cultuur in onze zomer. Dat betekent, dat in de voorjaarsmaanden de groei langzaam op gang komt, de hoofdgroei in de zomermaanden plaats heeft, met soms een korte rustperiode in het heetst van de zomer, langzaam minder wordt en tenslotte stil staat in de herfst. Temperaturen kunnen oplopen tot boven de 40 °C. De optimale groeitemperatuur ligt lager.

Ook op het zuidelijk halfrond groeien de meeste planten 's zomers, dus als het hier winter is. In de cultuur passen ze zich aan.

Een kleine groep blijft echter hun groeiperiode in onze winter houden (*Conophytum*) en rust dus in onze zomer.

De rustperiode, voor de meeste soorten dus in onze winter, is absoluut essentieel voor de meeste planten. De temperatuur bedraagt 6 à 8 °C. Dit is voor de meeste planten voldoende. Veel soorten verdragen nog lagere temperaturen als ze droog genoeg worden gehouden. Sommigen vereisen hogere temperaturen (bijvoorbeeld *Melocactus*).

Het is een combinatie van factoren die altijd bij elkaar horen:

winter: rust, geen water, weinig licht, lage temperatuur;

zomer: activiteit (groei en bloei), meer water, veel licht, hoge temperatuur.

Gieten

Water geven blijft één van de moeilijkste dingen in onze liefhebberij en men kan daarover vele bladzijden vol schrijven. We zullen proberen hier de belangrijkste regels weer te geven.

- Giet alleen in de groeitijd.

- Giet alleen als het nodig is, dus als de plant droog staat.

- Giet meer, naarmate de temperatuur hoger is en minder naarmate het koeler is.

Dat betekent weinig gieten in voor- en najaar, meer gieten in de zomer. Meer betekent hier: vaker.

- Giet nooit met kleine scheutjes tegelijk - u maakt dan alleen de bovenste paar centimeters van de grond nat - maar volgens de 'alles-of-niets-methode'.

- Indien u twijfelt, gieten of niet gieten, kunt u het beste niet gieten.

- Het maakt niet zoveel uit of u water toedient boven op de potgrond of dat u de pot in het water zet. Witbehaarde en witberijpte planten kunt u beter niet over de kop sproeien. In de zomer kan men best eens een hele verzameling flink nat sproeien.

- Als uw leidingwater veel kalk bevat, kunt u daarmee beter niet 'over de kop' sproeien.

Uw planten krijgen daar kalkvlekken of witte doornpunten van.

- Leidingwater is bijna altijd basisch, terwijl het licht zuur zou moeten zijn. Als u uw planten in een humusrijk grondmengsel kweekt en bovendien regelmatig verpot, is dit niet zo'n groot probleem. Humus werkt bufferend op de zuurgraad. Bij substraatculturen steekt dit nauwer en moet men aangezuurd water gebruiken. Dit aanzuren kan het beste gebeuren met fosforzuur. Of men kan regen-, bron-, of helder beekwater gebruiken, daar waar dat nog voorhanden is.

- In de rustperiode giet men niet of (enkele soorten) uiterst weinig. Dat betekent, dat de meeste planten vanaf november tot ongeveer half maart droog staan.

Bemesting

Hoewel er over bemesting erg veel te vertellen valt, valt het buiten het bestek van dit beginnersnummer om er al te diep op in te gaan. Als u uw cactussen en vetplanten eens wat wil bijmesten, kunt u gewoon de in de handel verkrijgbare cactusmest gebruiken, in de dosering die op de fles staat. Voor kleine collecties loont het niet de moeite zelf meststoffen te gaan samenstellen. U moet wel zorgen voor een stikstofarme meststof. In grotere collecties, of wanneer men kweekt op inerte substraten, zoals lavagruis, past men andere bemestingstechnieken toe, waarop hier niet nader wordt ingegaan.

Potgrond en verpotten

Verpotten neemt een belangrijk deel van de tijd die men aan de planten besteedt in beslag. Voor de liefhebber is het regelmatig verpotten van zijn collectie een hele klus, vooral als het om een grotere verzameling gaat.

Toch is het verpotten het moment waarop men een plant eens in zijn geheel, dus ook het ondergrondse deel, en van alle kanten, kan bekijken. Verpotten is een goed moment om de wortels eens te inspecteren, vooral op het voorkomen van ongedierte.

Waarom verpotten? De plant kan op een gegeven moment zo zijn gegroeid, dat hij over de potrand heen gaat groeien. De ruimte voor de wortels is te klein geworden en misschien verdringt de plant wel andere planten.

De grond, waarin de plant staat, kan uitgeput zijn, dat wil zeggen dat hij geen voedingsstoffen meer bevat. Bijmesten kan helpen, maar uiteindelijk heeft men toch geen zicht meer op de zuurgraad (pH) en de chemische samenstelling van de bodem. De wortelkluit kan zo vervilt raken, dat de wortels hun taak niet meer naar behoren kunnen verrichten.

Wanneer verpotten? Verpotten kan eigenlijk het gehele jaar door gebeuren. De voorkeur verdient echter het vroege voorjaar en de zomer. Als men droge grond gebruikt, kan men zelfs al rond kerstmis met goed gevolg beginnen. De herfstmaanden oktober, november en december zijn minder geschikt. Ook kan men beter vermijden om knopvormende of bloeiende planten te verpotten.

Welke potten gebruik je? Tegenwoordig is de plastic bloempot de meest gebruikte. Deze heeft het voordeel boven de ouderwetse stenen pot, dat er geen water door de potwand kan verdampen. Bovendien raakt een plastic pot niet bealgd aan de buitenkant. Plastic potten zijn er in ronde en in vierkante vormen, in verschillende hoogten. Voor de plant maakt het weinig uit of hij in een ronde of vierkante pot groeit. Dat is eerder een kwestie van smaak van de liefhebber.

Bestuur

Voorzitter: F. van Tricht, Bachstraat 3, 5283 KK Boxtel, 04116-84250.

Secretaris: F.R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad, 03200-41379.

Penningmeester: B.B. Krijnen, Tweelingenlaan 27, 5632 AW Eindhoven, 040-415497.

Vice Voorzitter: J. Jagerszky, Jan Visserhof 4a, 5709 EG Helmond, 04920-10275.

Ledenadministrateur: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen.

Belgische Belangen: J. de Wael, St. Rumoldusstraat 109, 1851 Grimbergen, België, 02-2693864.

Propaganda: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort, 03484-1083.

Verenigingsartikelen: E. v. Die-v. Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren, 08388-3579.

Lidmaatschap

Verzoeken om inlichtingen, aanmeldingen en opzeggingen (vóór 1 december) schriftelijk bij de ledenadministrateur.

Kosten lidmaatschap: Leden in Nederland en België *f* 40,-/Bfrs 725, hier wonende jeugdleden *f* 20,-/Bfrs 365; elders wonende leden *f* 50,- p.j.

Financiële Zaken

Betalingen via bankrekeningen t.n.v. Succulenta, Eindhoven:

In Nederland: Rek.nr. 55.32.38.981 bij ABN/AMRO en Gironn. 680596 bij Postbank.

In België: Rek.nr. 000.1141809-22 bij Belgische Postgiro.

In Duitsland: Rek.nr. 15.65.907/019 bij ABN/AMRO te Aken.

Overige landen Europa: Betalingen bij voorkeur per gekruiste (crossed) Eurocheque.

Tijdschrift Succulenta

Het verschijnt 2-maandelijks in de even maand (dus 6 keer per jaar).

Kopij

Aanlevering van kopij:

Voor de witte pagina's is de sluitingsdatum de 15e van de even maanden, zenden aan: A. van Uijen, Graadt van Roggenweg 5b, 3531 AA Utrecht.

Voor de gele pagina's is de sluitingsdatum de 5e van de oneven maanden, zenden aan: J. van Alten, Adr. van Ostadehof 16, 5753 CP Deurne.

Redactie

A. van Uijen, Graadt van Roggenweg 5b, 3531 AA Utrecht (Hoofdredakteur). Tel: 030-943631.

L.E. Groen, Alexanderweg 72, 6721 HH Bennekom.

J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam.

Verenigingsnieuws

F.R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad.

J. van Alten, Adr. van Ostadehof 16, 5753 CP Deurne. (Per 12 april).

Redaktieraad

R. van Donkelaar, A.B. Pullen (voorzitter) en B. Zonneveld.

Correspondentieadres: A.B. Pullen, Pr. Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen.

Advertenties en Vraag en Aanbod

J.M. Smit-Reesink, Pr. Willem Alexanderlaan 104, 6721 AE Bennekom. Tel. 08389-17551.

Advertentietarieven

1/16 pag. *f* 30,-/Bfrs 600; 1/8 pag. *f* 55,-/Bfrs 1100; 1/4 pag. *f* 85,-/Bfrs 1700; 1/2 pag. *f* 140,-/Bfrs 2800; 1 pag. *f* 240,-/Bfrs 4800.

Kortingen op aanvraag.

Verkoop losse nummers

P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel: 04132-72911.

Instellingen

Bibliotheek

J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Katalogus à *f* 1,50/Bfrs 30 te bestellen op giro rek.nr. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

Clichéfonds

J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek

J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum, tel. 045-272461.

Plantencentrale v/h Ruilen z. Huilen

E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren, tel. 08388-3579.

Boekenverkoop en verenigingsartik.

E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren, tel. 08388-3579.

Bestellen uitsluitend door overschrijving van het juiste bedrag op giro rek.nr. 37.42.400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Lunteren, onder vermelding van het gewenste artikel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Eindhoven.

Bloemen- en plantentuin

VAN DONKELAAR

Werkendam Laantje 1 Tel. 01835-1430 Giro 150983

BEZOEK ONS SUCCULENTARIUM!

Eén van de soortenrijkste cactus- en succulentencollecties in Europa.

U vindt bij ons meer dan 6000 soorten interessante planten voor kamer, kas en tuin. Zoals cactussen en andere vetplanten, hoya's, euphorbia's, epifyten en vleeseters.

Bijzondere heesters en vaste planten, kuipplanten, grassen en bamboes. Varens, rots- en stinzeplanten, heem- en vijverplanten.

Dit alles op een bijzondere manier in onze kassen en onze tuin gepresenteerd.

Ook is een uitgebreide zaadlijst verkrijgbaar.

U bent van harte welkom op maandag t/m zaterdag van 9-17 uur op Laantje 1, Werkendam.

karlheinz uhlig - kakteen

D-7053 KERNEN i.R. (Rommelshausen) bij Stuttgart.
Lilienstrasse 5, Postbus 1107, W.-Duitsland
Kwekerij: Hegnacher Strasse

- * meer dan 200 geslachten, meer dan 1000 soorten zeldzame planten en zaden.
- * verzending over de gehele wereld.
- * bezoekers en groepen zijn van harte welkom.
- * onze planten- en zaadlijst ontvangt u op aanvraag tegen een internationale antwoordcoupon.

DOUG AND VIVI ROWLAND,
200 SPRING ROAD, KEMPSTON,
BEDFORD, ENGLAND MK42 8ND.

**CACTUSSEN- EN
VETPLANTENZADEN**
Schrijf vandaag nog voor
GRATIS ZAADLIJST

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig.
Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK

Bankastraat 10
2585 EN 's-Gravenhage
Tel. 070-3505648

Voor geringe kosten kunt U zelf Uw afdelingsavond verzorgen, met dia's uit de

DIATHEEK

J. Deckers, Hertogstraat 39
6441 HA Brunssum, 045-272461

Evenementenkalender 1992

10 April	Opening van de Floriade 1992.	6 Juni	5e Leidse cactusbeurs, info in het Aprilnummer.
11 April	Algemene Jaarvergadering, info in Succulenta Febr.	6-14 Juni	Cactus- en succulentententoonstelling in de Botanische Tuin Overloon, info in het Aprilnummer.
18-19 Apr	Opendeurdagen bij L. Bosmans Middenlaan 10, Leopoldsburg 3971 België.	7 Juni	Tentoonstelling ver. Cactusweelde-Noorderkempen, België.
25-26 Apr	Internotobijeenkomst in Birkweiler-Landau, Duitsland Info bij Hr R. De Groot 03200-41379.	7 Juni	Jaarlijkse ruilbeurs van Cactusvrienden-Limburg, info bij Hr P. Theunis, België 011-428321.
25-26 Apr	Hortusdagen.	13 Juni	Cactus- en vetplantenruilbeurs op het terrein van de wekerij van Kees en Martine Bos. Voor info 02269-2694.
2 Mei	De Friese cactus- en vetplantenbeurs. Info in het Febr.nummer.	13-14 Juni	Succulenten ruil- en verkoopbeurs in de Botanische Tuin te Overloon. Info in het Aprilnummer.
2-9-16 Mei	Opendagen bij leden van de afd West Brabant. Info bij Mevr R. Verbraak 01650-33919.	13-14 Juni	Tentoonstelling van Leuchtenbergia in het Dienstencentrum, Schoolstr.44 te Schilde.
9 Mei	Opendag bij de afdeling Zeeland, info in het Aprilnummer.	13-14 Juni	Opendeurdagen bij v.d. Abbeele, J. Jacobs, H. Jacobs en Pihay. Info bij Willy Pihay, België 016-699844.
9-10 Mei	Succulentententoonstelling en beurs van de afd Haarlem, info bij Hr Droog 023-364325.	20 Juni	Plantenbeurs van afd. Dordrecht, info in het aprilnummer.
10 Mei	1e Kempische cactus- en vetplantenbeurs te Westerlo België. Info bij Hr Jos Baeten, België 014-222137.	20-21 Juni	Ruil- en verkoopbeurs ver. Aylostera te Aalst, België.
23 Mei	4e Vlaamse plantenbeurs, de clubs van Poeke, te Lotenhulle, België. Info bij Hr F. Delabarre 091-262678.	28 Juni	1e Opendeurdag van ver. Grusonia. Info bij Hr J. Keirse, België 050-824660.
23 Mei	Plantenbeurs van afd. Tilburg, info in het aprilnummer.	28 Juni	Opendeurdag bij leden van de ver. Leuchtenbergia. Info bij Hr F. Hofkens, St Jobsesteenweg 93, 2930 Brasschaat.
24 Mei	Opendag Succulenta Noorden Midden Limburg. Info bij Cees v.d. Wouw 077-662350.	1-2 Aug	Opendeurdagen ver. Aylostera, België. Info bij Hr J. Keymeulen 053-705371.
28 Mei	Hemelvaartsdag, Cactustentoonstelling en beurs van de afd Achterhoek te Groenlo. Info in het Febr.nummer.	23 Aug	Grote ruilbeurs van de afd West-Brabant.
28 Mei	Grote cactusshow van de ver. Cactus en vetplanten, Kas-teellei 111 te Wijnegem België.	29 Aug	Succulentenbeurs van het Oosten in de Hanzehof te Zutphen. Info in het Aprilnummer.
31 Mei	2e Liempdse plantenliefhebbersmarkt, info bij Hr van Tricht 04116-84250 en in het Febr.nummer.	5 Sept	Cactus en vetplantenmarkt afd Nijmegen.
Juni	Tuinenmaand in de Provincie Utrecht, aandacht voor prachtige tuinen van kastelen en buitenplaatsen. Info bij de lokale V.V.V. en 030-801100.	5-6 Sept	ELK te Blankenbergem.
6 Juni	7e Nederlands-Belgische Asclepia-dag in domein de Locht te Duffel, België. Info in het Aprilnummer.	19-20 Sept	Hortusdagen.
		3 Okt	Succulentenbeurs van het Noorden te Zuidlaren, info in het Aprilnummer.
		21-25 Okt	Breda Flora, grote bloemententoonstelling in de Grote Kerk te Breda. Info bij Mevr Weller 076-714210.

Afdelingsnieuws

Afd. Achterhoek

14 Mei, voorbereiden tentoonstelling en dia's.
11 Juni, nabespreken tentoonstelling, vragen-
uurte en dia's.

Afd. Amsterdam

24 Apr, Mammillaria's worden besproken door
W. Alsemgeest.
Plaats; Hfdgebouw v.d. Hortus Plantage Midden-
laan 2a, Amsterdam. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Arnhem

7 Mei, Wie maakt het meest smaakvolle arrange-
ment van 5 planten. Plaats: Zaalte van de speel-
tuinvereniging "Tuindorp" achter het pand
Floralaan 18 in Wageningen. Aanvang 20.00 uur.
20 Mei, busreisje naar Utrecht, Lexmond en
Kudelstaart.
30 Mei, kasbezoek bij Mevr Smit, Bennekom.
11 Juni, 1e keuring van de zaailingen, verder Hr
Tänzer.
13 Juni, kasbezoek bij mevr van Die en C. Vissers,
Lunteren.

Afd. Brabant-België

24 Apr, Dialezing over Chili van zijn reis van
Nov. '91 door Hr A. Goossens.
1 Mei, Busreis naar de Floriade.
29 Mei, Californië, land van contrasten. Diale-
zing door Hr F. Lampo.
Plaats; Horteco, de Bavaylei 119 Vil-
voorde. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Delfzijl e.o.

25 Apr, Reis naar de Floriade, samen met afd
Drenthe en Groningen.
7 Mei, lezing van Hr Kruijer. Alles wat betrekking
heeft op cactussen.
9 Mei, Kasje kijken bij Hr Haak, Meerman en
Schwab.
4 Juni, Hr Pullen houdt een lezing over Pyre-
neeënflora.
Plaats; Groene Weide, Snelgersmastraat
15, Appingedam. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Drenthe

25 Apr, Reis naar de Floriade samen met afd
Delfzijl en Groningen
6 Mei, kasbezoek bij P. Ende te Wijster.
6 Juni, Reis van alleen de afdeling.

Afd. Eindhoven

11 Mei, de Floriade door Nico Uittenbroek.
23 Mei of 1 Juni, eigen avond.
Plaats; "De Leeuw", Provincialeweg 102, Veldho-
ven. Aanvang 20.00 uur

Afd. Flevozoom

13 Mei, Hr Linssen met een dialezing over het
geslacht Astrophytum.
18 Mei, Eigen avond over o.a. ziektebestrijding.
15 Juni, ruilbeurs samen met de afd Gooi- &
Eemland
Plaats; Groen van Prinstererschool, Verkeersweg
51, Harderwijk. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Fryslan

14 Apr, Nico Uittenbroek met de lezing Gringo's
trail.
12 Mei, Wim Alsemgeest met "De mooiste cactus-
sen op aarde, bij ons in de kas"
Plaats; Zalencentrum Tivoli, Huizumerlaan
59, Leeuwarden. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Gooi- en Eemland

25 Apr, excursie naar het Westland.
14 Mei, lezing door Paul Laney.
Plaats; Grote zaal van Goede Herderkerk, Simon
Stevinweg 146, ingang Lieve de Key-
laan, Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Gorinchem-Den Bosch

13 Apr, Enten en zaaien en onderlinge ruila-
vond, te Sprang Capelle
2 Mei, Ruurd van Donkelaar over Sumatra, te
Berlicum.
11 Mei, Kaktusreisje naar ???????

Afd. Gouda e.o.

16 Apr, Praat en ruilavond.
21 Mei, Nico houdt een lezing.
18 Juni, Lezing door Hr E. Piens, van zaad tot
bloem, Parodia's.
Plaats; "t Brandpunt" Turfmarkt 58, Gouda. Aan-
vang 20.00 uur.

Afd. 's Gravenhage e.o.

28 Apr, Rob Mayer neemt ons mee naar de kwe-
kerij van Steven Brack
26 Mei, Ben Zonneveld vertelt over het geslacht
Sempervivum.
Plaats; Grote zaal sporthal "Zuidhaghe", Melis
Stokelaan 1201, Den Haag. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Groningen

16 Apr, Hr Linssen met een lezing over Astrophy-
tums.
25 Apr, gezamenlijke reis naar de Floriade met
afd. Delfzijl en Drenthe.
21 Mei, onderlinge ruilbeurs, na de pauze alter-
natieve bestrijdingsmethoden door Hr Tepper.
23/24 Mei bezoek van de ver. Bremen.
18 Juni, kasje kijken.

Plaats; Bovenzaal van de Hortus de Wolf in Haren. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Den Helder e.o.

25 Apr, Mexico door Chel Jamin.

23 Mei, afdelingsexcursie.

13 Juni, Omzwervingen in cactusland door P. van Veen.

Plaats; Kantine van de Gemeentelijke Plantsoendienst, Soembastraat 83, Den Helder. Aanvang 13.45 uur.

Afd. Leiden

16 Apr, een lezing door Hr R. van Donkelaar.
Plaats: Berlagestraat 2, Leiden. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Nijmegen

12 Mei, Ruil- en praatavond.

9 Juni, bezoek aan de Botanische Tuin Overloon.

Plaats; Opleidingscentrum 't Vanck, Energieweg 19, Nijmegen.

Aanvang 20.00 uur.

Afd. Tilburg

13 Apr, Robert Mayer, 7 weken op een Mesa.

11 Mei, Themaavond.

Plaats; Kasteelhoeve, Hasseltstr 256 Tilburg.
Aanvang 20.00 uur.

Afd. Voorne-Putten en Rozenburg

13 Apr, Hr Visser houdt een lezing over "bollen en knollen" caudexvormende planten dus.

11 Mei, Op kasbezoek bij Leen Stolk te Melissant.

13 Juni, afdelingsreisje, dit keer naar Cock Grootscholten.

Plaats; Het Trefpunt, Burg. v.d. Blinklaan 5 te Vierpolders. Aanvang 19.30 uur.

Afd. West-Brabant

25 Apr, Hr C. Goorden zal een en ander vertellen en laten zien van het enten.

23 Mei, excursie.

Plaats; Cafe rest. "De Linden", Markt 82, Etten-Leur. Aanvang 14.00 uur.

Afd. Ysselstreek

24 Apr, bijzondere teeltmethoden/ de cactus-hobby van weleer.

29 Mei, ruilavond bij Hr Lubbers te Twello.

Plaats; Fa van Rijn & zn, Manegestr 3, Deventer.
Aanvang 20.00 uur

Afd. Zuid Limburg

12 Mei, gewasbescherming met o.a. het herkennen van ongedierte en schimmels, door Nico Uittenbroek

2 Juni, Rotsplanten door Hr J. Linden.

Plaats; Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang 19.30 uur.

Afd. Zwolle

23 Apr, Hr R. van Donkelaar over zijn speurtocht op Sumatra naar Hoya's en Dischidia's.

21 Mei, Plantenkeuring iedereen neemt 3-5 bloeiende planten mee.

13 Juni, excursie naar Lent en omgeving.

Plaats; Centrum voor Tuinbouwonderwijs, Prinses Margrietstraat 2, Zwolle. Aanvang 19.30 uur.

Nieuws van onze belgische zusterverenigingen

Afd. Aylostera

2 Mei, Topdag in Aalst.

8 Mei, Dagbloeiende echinopsissen.

30 Mei, Jaarlijkse reis, deze keer naar Antwerpen en omgeving.

12 Juni, Cactuskwekers van Europa.

Plaats; Refter van de Stadsschool Vredeplein te Aalst. Aanvang 20.00 uur

Cactusweelde Noorderkempen

16 Apr, Hoe het begon, een voordracht door Hr E. Verlinden.

21 Mei, Diavoordracht over Brazilië door Hr. L. Vandecaveye.

30 Mei, Jaarlijkse studiereis naar kwekers in Vlaanderen.

18 Juni, Diavoordracht over Mexico deel II door Hr W. Dams.

Plaats; Lokaal "Vogelzang", Miksebaan 25, Braschaat. Aanvang 20.00 uur.

Grusonia

1 Mei, Eëndagsreis naar de Floriade.

8 Mei, Madagascar deel I door Frank Hoste, te Ardoovie.

12 juni, Epifytische cactussen door Jan Delaet, te Torhout.

Aanvang 20.00 uur.

Leuchtenbergia

17 Apr, Mammillaria's.

25 Apr, Eendagsreis naar de Floriade.

15 Mei, Namaqualand door Hr W. Vereycken.

Plaats; Dienstencentrum, Schoolstraat 44, Schilde. Aanvang 20.00 uur.

OPEN DAG

**zaterdag 13 juni 1992
van 9.00 - 15.00 uur**

**op één van Nederlands grootste
cactuskwekerijen**

**Tref hier uw cactusvrienden onder
het genot van een bakje koffie**

UBINK Mijnsherenweg 18-20
1433 AS Kudelstaart

Overzicht ontwikkeling van de ledenaantallen en de afdelingsgrootte, per 31 Dec 1991.

Evenals in de voorgaande jaren volgt hier weer een overzicht van zowel de ontwikkelingen in de afdelingen als in het totale ledenbestand.

Voor het eerst sedert lange tijd is er geen daling meer maar een lichte vooruitgang, zowel bij de afdelingen als in het totale ledenbestand.

Er zijn dan ook heel wat afdelingen erg actief geweest in ledenwerving en het uitdragen van onze hobby.

Verder hebben we een aktie Welkomstabonnement gehad. Deze aktie was in België meer succesvol dan in Nederland.

Het is voorbarig om conclusies uit deze cijfers te trekken, wat we er m.i. wel uit kunnen leren is dat de activiteiten die men ontplooit een positieve

invloed hebben, klein misschien maar toch!

De grote activiteiten moeten nog starten, Floriade en andere propaganda-activiteiten. Ik hoop dat de actieve afdelingen en leden moed putten uit deze cijfers en dat dit resultaat een stimulus mag zijn om door te gaan.

Toch zijn er ook afdelingen die zich zullen moeten beraden over hun situatie, een analyse maken, want de cijfers zijn heel duidelijk negatief.

Ik feliciteer vooral de afdeling Zuid Limburg met de bereikte 1e plaats, als bekroning van alle inspanningen, verder wens ik U allen een heel fijn en succesvol succulentenjaar.

Met dank aan John van Eijsden voor het aanleveren van het cijfermateriaal.

Rob de Groot

	89	90	91
01 Zuid Limburg	54	57	69
02 Noord-Midden Limburg	68	63	66
03 Eindhoven	62	60	61
04 's Gravenhage	61	48	52
05 Gorinchem Den Bosch	33	33	40
05 Ysselstreek	35	43	40
07 Utrecht e.o.	43	38	39
07 West Brabant	42	42	39
09 Nijmegen	35	32	37
09 Rotterdam	34	31	37
11 Zeeland	46	42	36
12 Gouda e.o.	22	32	35
12 Fryslan	37	36	35
14 Groningen	42	34	34
15 Tilburg	40	36	32
16 Amsterdam	36	30	31
16 Den Helder e.o.	30	30	31
16 Zwolle	32	34	31
19 Flevozoom	30	33	30
20 Leiden	39	32	29
21 Kennemerland	26	27	26
22 Arnhem	33	31	24
22 Brabant België	30	28	24
22 Gooi- en Eemland	29	26	24
25 Delfzijl e.o.	19	20	22
26 Zaanstreek	21	20	17
27 West Friesland	10	13	14
28 Voorne Putten & Rozenburg	15	12	12
29 Dordrecht e.o.	20	15	11
29 Haarlem	13	11	11
31 Achterhoek	9	9	10
32 Hoeksche Waard	16	11	10
33 Drenthe	8	7	9
	1072	1011	1017
Niet bij afdelingen aangesloten	1464	1397	1426
Totaal	2536	2408	2443

EXOTICA

- VERKOOP EN GROOTHANDEL

EUROPA'S GROOTSTE KEUZE AAN "ANDERE SUCCULENTEN"

Adenia, Adenium, Aloe, Anacampseros, Brachystelma, Bursera, Crassula, Cyphostemma, Dioscorea, Dorstenia, Euphorbia, Fockea, Haworthia, Impomoea, Jatropha, Othonna, Pachypodium, Pelargonium, Pterodiscus, Sarcocaulon, Trichocaulon, bulbs... en veel meer!!!

Wij verkopen **geen** cactussen en **geen** zaden.
Gratis plantenlijst op aanvraag

Marita & Ernst Specks, Am Kloster 8, W-5140 Erkelenz-Golkraath, Germany
Tel.: 02431 - 73956 Fax: 02431 - 4495

Openingstijden: april-augustus 's-zaterdags van 9-11 uur
Andere tijden slechts na telefonische afspraak

CACTUSSEN- EN VETPLANTENKWEKERIJ KRAMER

Hegedijk 120, 8404 GE Langezwaag
(tussen Heerenveen en Gorredijk)
Telefoon 05130-88140

Geopend: ma.-za. 9.00-18.00 uur
dinsdagmiddag gesloten.

OOK VEEL ANDERE SUCCULENTEN

CACTUSKWEKERIJ STROUCKEN

Ouddorp 12, 5954 BD Beesel (L)

Voor particuliere verkoop zijn wij van
maart tot september op **zaterdag**
geopend van 9-16 uur.

CACTUSSEN TE KOOP GEVRAAGD

Enkele stuks, zaaisels, gehele collecties.

Cactusfanaat heeft er veel voor over!

J.F.A. Wortelboer, Meer en Vaart 360,
1068 LH Amsterdam, tel. 020-6191055

CACTUSKWEKERIJ DECOSTER

1000 m² bloeiende
cactussen en succulenten
zeer ruim sortiment
geen plantenlijst noch
verzending

Open-deur dagen
op zaterdag 9 mei en
zondag 10 mei 1992

*U bent nog geen lid
van een afdeling?*

Bel eens met de secretaris,
hij kan u vertellen
waar bij u in de buurt een
afdeling bij elkaar komt.

R. DE GROOT
03200-41379

Geachte Medehobby-isten.

Zoals U, in de agenda voor de Jaarvergadering, heeft kunnen lezen ben ik per April aftredend secretaris en niet herkiesbaar.

Onze hobby betreft wel de succulenten maar voor mij horen de mensen er zeker bij, zonder die mensen en de samenwerking is het veel minder plezierig.

Ik wil dan ook langs deze weg al die mensen waar ik mee in contact gestaan heb bedanken en vooral diegenen die daadwerkelijk meegeholpen hebben om mijn taak als secretaris te kunnen uitvoeren.

Mijn kandidaat-opvolger Hr van Alten zal het werk en de contacten op zijn eigen manier aanpakken.

Ik wens hem daarbij net zoveel medewerking en plezier als ik in die 3 jaar heb mogen beleven. Tot ergens, onderweg.

Rob de Groot.

Het nieuwe secretariaatsadres zal per 12 April 1992 zijn:

Hr J. van Alten
 Adr. van Ostadehof 16
 5753 CP Deurne

Kopij

Er komen regelmatig kopij maar ook vermeldingen voor de evenementenkalender te laat binnen.

Ik maak u er bij deze op attent dat de inleveringsdatum, sedert 1 jan. 1992 veranderd is.

Voor de gele pagina's is dit nu **vóór de 5e van de oneven maanden** geworden.

Zie ook de eerste gele pagina.

Rob de Groot

PLANTENCENTRALE 1991

Door allerlei onvoorziene omstandigheden is het niet gelukt de verandering van naam van Ruilen zonder Huilen in Plantencentrale op tijd bij de giro in orde te krijgen. Mijn verontschuldiging voor het ongemak dat veel mensen hierdoor ondervonden.

Ook na 1 april kan men zich nog opgeven voor beginnerspakketjes. Doen dus!

Ook hoop ik nog veel lijsten te ontvangen van mensen die planten over hebben, ik heb tot nu toe pas 3 lijsten binnengekregen. De belangstelling voor deze lijsten is groot, de aanvragen hiervoor stromen binnen.

Alle gegevens om mee te kunnen doen met de Plantencentrale kunt U vinden in het Februari-nummer van Succulenta.

In het afgelopen jaar zijn weer een aantal nieuwe boeken aangeschaft. Ook werden de tijdschriften bijgehouden. Door een schenking van de heer Schomper uit Zoetermeer zijn een aantal oudere boeken verkregen, welke ook in de lijst zijn opgenomen. Hieronder volgt een overzicht van de laatste aanwinsten :

- 234 Hochstätter, F. : An den Standorten von Pedio- und Sclero-cactus, 1989.
- 235 Phyllocactus, Rhipsalis, etc.; : ruim 250 kleurenfoto's van soorten en kruisingen, tekst in de japanse taal, 1982.
- 236 Busser & Daamen : Thematische Catalogus Succulenten op Postzegels, 1990.
- 237 Isley, P.T. : Tillandsia, 1987.
- 238 Reppenhausen, W. : Die Gattung Mammillaria, Band 1, 1991.
- 240 Wolf, R. : Intern. Sukkulenten-jahrbuch 1989, 1990.
- 241 Innes & Glass : The illustrated Encyclopaedia of Cacti, 1991.
- 242 Rother, W.O. : Praktischer Leitfaden zur Anzucht und Pflege der Kakteen und anderer Sukkulenten, ca. 1930.
- 243 Rowley, G.D. : The Adenium & Pachypodium Handbook, 1983.
- 244 Backeberg, C. : Descriptiones Cactacearum Novarum, 1956.
- 245 Ritter, Fr. : Commentaar op Descr.Cact.Nov. van Backeberg, 1958.
- 246 Bertrand, A. & Guillaumin, A. : Cacti (engels), 1952.
- 247 Boom, B.K. : Plantenbenaming, 1933.
- 248 Rouhier, Al. : Le Peyotl (frans), 1927.
- 249 Rowley, G. : Flowering Succulents, 1959.
- 250 Schelle, E. : Kakteen, 1926.
- 251 Städtische Sukkulentensammlung, Zürich : Katalog der in Kultur stehenden Arten, 1957.

Bezoekt U ook eens **Cactuskwekerij Lakerveld**
met ± 2500 verschillende soorten cactussen
o.a.: *Sclero's, Navajoa's, Ario- en Roseocactus*
succulenten en Euphorbia's.

Wij zijn geopend:
iedere zaterdag van 8-17 uur en ook
Tweede Paasdag, 1 mei, Hemelvaartsdag
en Tweede Pinksterdag.

Geen verzending

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD LEXMOND

Tel. 03474-1718

(tussen Lexmond en Meerkerk)

Lakerveld 89

CACTUSSEN TE KOOP GEVRAAGD

Enkele stuks, zaaisels, gehele collecties.
Cactusfanaat heeft er veel voor over!
J.F.A. Wortelboer, Meer en Vaart 360,
1068 LH Amsterdam, tel. 020-6191055

TE KOOP GEVRAAGD

Bent U genoodzaakt, om welke reden dan ook,
uw cactusverzameling van de hand te doen,
neem dan contact op met:

Gerrit Melissen, Korenmolen 9,
3738 WL Maartensdijk, 03461-3366.

FRANS NOLTEE

Cactussen en andere succulenten

Geopend van 29 februari tot 31 oktober op zaterdag van 9 tot 4 uur.

Op andere dagen bent u welkom na telefonische afspraak.

Tevens levering per post. Gratis sortimentslijst op aanvraag.

Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht, Holland

Tel. 078-124200 & 010-4420776. Fax 078-198396

Tevens wil ik de gebruikers van de Succulenta bibliotheek nogmaals verzoeken de uitleentermijn van één maand aan te houden. Andere leden moeten vaak op het toesturen van de boeken wachten door het uitlopen van deze termijn. In speciale gevallen is het op verzoek altijd mogelijk de termijn te verlengen, indien er geen andere aanvragen liggen te wachten. Strijen, 12 december 1991.

De bibliothecaris, J.Ch.A.Magnin.

Beurzen & Tentoonstellingen

OPEN DAG AFDELING ZEELAND

Op zaterdag 9 mei a.s. stellen een 10-tal leden van de afd. Zeeland van Succulenta hun kassen weer open voor alle belangstellenden. Onderstaande deelnemers heten U deze dag van harte welkom van 10 tot 16 uur.

1. J. Antheunisse, Zach. Jansenstraat 39, Middelburg
2. J. Mesu, Nachtegaalstraat 12, Middelburg
3. T. de Rijke, Noordweg 444, Middelburg (St. Laurens)
4. P. Dekker, Noordweg 476, Middelburg (St. Laurens).
5. H.M. v.d. Linde, Prunusstraat 55, 's Gravenpolder
6. J. de Jonge, Scheldestraat 95, Goes

Op de volgende adressen is tevens een fraaie roestuin te bewonderen:

7. C.A. Markusse, Koos Vorrinkstraat 31, Goes
8. J. Minnaar, H.A. Hankenstraat 18, Wilhelminadorp
9. B. Spee, Diepeneestraat 4, Borssele
10. R. Wondergem, Dorpsstraat 38, Biggekerke

Voor meer informatie belt U 01105-2595 (hr. Bertus Spee).

"Een dagje Zeeland, voor kaktussen, zee en strand".

PLANTENBEURS AFDELING TILBURG

Succulenta Tilburg organiseert op 23 mei a.s. een cactus- en vetplantenbeurs.

De beurs is geopend van 10.00 tot 16.00 uur. Er zal een infostand aanwezig zijn, entree is gratis.

Plaats: Zaal Gasthuisring 61-63 in centrum Tilburg, slechts 500 m. van station verwijderd.

Degenen die belangstelling hebben in plantenverkoop f 2,- p.m., handelaren f 4,-. Aanmelden bij Fam. v. Helderer, C. de Vriendstr. 31, 5041 GL Tilburg, tel. 013-352747.

7e NEDERLANDS/BELGISCHE ASCLEPIADAG

Ieder jaar organiseren de Nederlandse en Belgische leden van de International Asclepiad Society een bijeenkomst met (dia-)lezingen over Asclepiadaceae en met bezoeken aan verzamelingen van individuele leden. Doel is het uitwisselen van informatie en het verstevigen van onderlinge contacten tussen liefhebbers van Stapelia-achtigen, Ceropegia's, Hoya's, enzovoorts. Deze bijeenkomst, de zgn. Asclepia-dag, wordt dit jaar georganiseerd door de Belgische leden, en wel op **zaterdag 6 juni**, in het "Domein de Locht", Liersesteenweg 44, 2570 Duffel, bij Antwerpen.

Programma:

- 10.00 uur Ontvangst deelnemers
- 10.30 uur Opening en lezing door Louis Van De Meuter: Bestuivers en Bestuiving van Asclepiadaceae
- 11.15 uur Pauze
- 11.30 uur Lezing door Maurice Genotte: Het geslacht Ceropegia
- 12.30 uur Lunch, koffie en frisdranken verkrijgbaar aan de zaal.

Voor en na de lezingen in de pauze is er gelegenheid om meegebrachte planten of stekken te verkopen of te ruilen.

Vanaf 14.00 uur openen verscheidenen liefhebbers in de omgeving de deuren van hun kas voor bezichtiging voor deelnemers aan de Asclepia-dag.

Routebeschrijvingen zijn verkrijgbaar op de bijeenkomst.

Belangstellenden die deel willen nemen aan deze dag worden verzocht onderstaand formulier in te vullen en op te sturen aan: **G. Cools, Andrinkhovenlaan 107, B-2150 Borsbeek, België.**

Voor informatie betreffende de International Asclepiad Society kunt u terecht bij de Nederlandse vertegenwoordiger: Peter Pons, Frissenstein 111, 1102 AP Amsterdam Z.O., telefoon 020-6958084.

Inschrijvingsformulier Asclepiadag

Ik, (naam en adres)

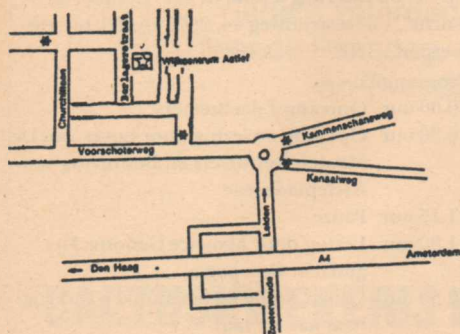
neem deel aan de 7e Asclepia-dag te Duffel met

(aantal) personen,
was getekend,

ZATERDAG 6 JUNI 1992 DE VIJFDE LEIDSE CACTUSBEURS

Op zaterdag 6 juni 1992 organiseert de afdeling Leiden haar vijfde cactusbeurs in het Wijkgebouw "Actief", Berlagestraat 2 te Leiden. De beurs begint om 10.00 uur en zal sluiten rond 16.00 uur. Voor tafelereserveringen kun je bellen naar T. Hoekstra, telefoon 01718-71497. De tafelkosten zijn 5 gulden per strekkende meter. Per bus bereikbaar lijn 31/41 en 45/46/65.

plattegrond

Beurs en tentoonstelling in de Botanische tuin te Overloon.

Geachte leden,

Vorig jaar werd in onze Botanische Tuin voor de eerste maal een cactus- en succulentententoonstelling gehouden. Deze tentoonstelling was een succes mede door de vele inzendingen van leden van succulenta, botanische tuinen en niet in de laatste plaats onze eigen kollektie (die voor een groot deel bestaat uit de van de familie van Toon van Beuningen overgenomen kollektie)

De tentoonstelling bood een breed scala van allerlei soorten Cactussen, Euphorbia's, Caudiciforme planten etc. en werd mede georganiseerd door de leden van de afdelingen Nijmegen en Noord en Midden Limburg. Gezien het succes van vorig jaar zal de Stichting Botanische Tuin ook dit jaar weer een cactus- en succulentententoonstelling organiseren en wel van 6 tot en met 14 juni 1992. Op 13 en 14 juni zal er bovendien een cactus- en succulenten ruil- en verkoopbeurs worden gehouden. Zoals al eerder aangegeven zal ook nu onze eigen kollektie een belangrijk element vormen. Daarnaast zal van enkele kollega botanische tuinen ook een inzending naar Overloon worden gehaald waarbij we denken aan een of twee thema's per tuin

Speciale aandacht gaat uit naar de inzending van Jan Hovens (Melo- en Disco-cactussoorten) en Jan Slabbers (m.n. Caudiciforme planten). Een ander element dat wellicht voor U interessant zal zijn betreft de inzendingen van individuele liefhebbers van cactussen en andere succulente planten. Daarbij streven wij ernaar om van iedere afdeling van Succulenta uit Zuid- en Oost Nederland (Noord Brabant/Limburg/Utrecht/Gelderland/Flevoland/Overijssel) minimaal een inzending naar Overloon te halen. Ook inzendingen uit België of Duitsland zijn welkom !! De inzendingen zullen door een jury worden beoordeeld in een zes-tal categorieën, te weten:

1. Inzendingen van groepen cactussen (min. 5 stuks uit een geslacht)
2. Euphorbia's (min. 3 stuks)
3. Caudiciforme planten en Pachypodiums
4. Aizoaceae (Mesembryanthemaceae)
5. Crassulaceae
6. Bijzondere inzendingen (voornaamste voorwaarde is dat het succulente planten betreft waarbij beoordeeld zal worden naar de expressie, samenstelling, karakter, opstelling enz. van de schaal of andere gekozen vorm waarin de planten zijn aangebracht. Het kan hier dus ook gaan om rotsplanten in een trog, op boomstammen, stenen enz. U kunt hier zelf een invulling aangeven).

In elk van de categorieën zijn 3 prijzen te vergeven bestaande uit een legpenning in 'goud, zilver en brons'. De eerste prijs wordt altijd uitgereikt, voor de andere prijzen geldt een min aantal inzendingen van 5. De jury zal de inzendingen anoniem beoordelen, ze is dus niet op de hoogte aan wie de inzendingen toebehoren. Wij beseffen heel goed dat de planten die U eventueel zou willen inzenden veelal van grote waarde zijn, niet alleen in geld uitgedrukt maar ook in emotionele zin. Daarom hechten wij eraan om te benadrukken dat niets zal worden nagelaten ter bescherming van de planten en de verzorging ervan.

- De planten worden ondergebracht in de oranjerie die in deze tijd van het jaar leegstaat omdat de kuuipplanten buiten staan.
- De planten worden tentoongesteld met vermelding van de naam van de eigenaar en eventuele bijzonderheden van de planten.
- De planten zullen gedurende de tentoonstelling worden verzorgd door leden van de afdelingen Nijmegen en Noord en Midden Limburg van Succulenta.
- Deze afdelingen zullen ook zorg dragen voor de bewaking gedurende de tentoonstelling en zullen ook de voorlichting rond de planten

verzorgen.

- De Stichting Botanische Tuin zal een verzekering ten behoeve van de ingezonden planten afsluiten (calamiteiten/diefstal).
- De Stichting zal met iedere individuele eigenaar een bruikleen-overeenkomst afsluiten voor de duur van de tentoonstelling. Als aanhangsel van deze bruikleen-overeenkomst wordt van de eigenaar een lijst gevraagd met daarop de door hem of haar ter beschikking gestelde planten en de waarde van die planten.
- De Stichting zal de kosten voor het transport van de planten naar en van Overloon voor haar rekening nemen. Zulks uiteraard in redelijkheid waarbij wij er van uitgaan dat de afdelingen het transport centraal regelen zodat niet iedere eigenaar zelf naar Overloon moet rijden.
- Voor het transport wordt per kilometer f 0,25 uitgekeerd.
- De planten dienen uiterlijk 2 dagen voor de opening van de tentoonstelling binnen te zijn op D'n Hof (uiterlijk 4 juni).

Naar wij hopen spreekt de opzet van de tentoonstelling zoals wij die beogen U aan en bent U bereid een aantal planten bij ons door het grote publiek te laten bekijken. Het zal naar onze stellige overtuiging leiden tot een beter begrip voor U als liefhebber van deze plantenfamilie en de vereniging Succulenta als geheel

Deze oproep geldt tevens voor de afdelingen van Succulenta als zij een mogelijkheid zien om als afdeling een inzending te verzorgen. Gedurende het laatste weekend van de tentoonstelling (13-14 juni) zal op het centrale manifestatieterrein een cactusbeurs worden gehouden. Deze ruil- en verkoopbeurs staat open voor allerlei soorten planten en is dus niet strikt beperkt tot cactussen en andere succulenten. Ten behoeve van de deelnemers aan deze beurs zullen marktkramen worden geplaatst die U kunt huren voor fl.10,- per meter (een hele kraam is 4 meter --- fl. 40,-)

Wij hopen van harte dat wij U in de week van 6 juni tot en met 14 juni 1992 in onze mooie maar nog jonge botanische tuin mogen begroeten en dat dit initiatief, dat mede tot stand kwam via een aantal leden van Uw vereniging, een succes zal blijken te zijn en eventueel een vervolg zal krijgen in de toekomst

Vertrouwende op uw medewerking,

Hoogachtend,

Het bestuur van de botanische tuin te Overloon

Inschrijfformulier treft U op pagina 32 aan.

PLANTENBEURS AFDELING DORDRECHT EN OMSTREKEN

Op zaterdag **20 juni 1992**, organiseren wij weer een plantenbeurs te Dordrecht op de Voorstraat-West van 8.30 uur tot 17.00 uur.

De Voorstraat-West is een winkelstraat in het oude **centrum van Dordrecht nabij de Grote Kerk**.

De beurs wordt medegeorganiseerd door de winkeliersvereniging, die voor de nodige reclame in dag- en streekbladen zal zorgen.

Tijdens de beurs is ons informatie adres in de winkel van Ton Vreeken, tuinwinkel Voorstraat 448.

In de winkelstraat komen de overdekte kramen te staan. De kraamhuur is f 5,- per strekkende meter.

Inlichtingen bij Lia Bouma, tel. 078-311191 en Bert Mimpen, tel. 078-171905 (na 17 uur).

DE SUCCULENTENBEURS VAN HET OOSTEN 1992

De beurscommissie van de afdeling IJsselstreek heeft hierbij het genoegen alle succulenteliefhebbers en andere belangstellenden uit te nodigen voor:

DE SUCCULENTENBEURS VAN HET OOSTEN 1992

Datum:	29 augustus 1992.
Plaats:	De Hanzehof, Coehoornsingel 1 te Zutphen.
Openingstijden:	vanaf 8.30 uur zaal open voor inschrijvers met inschrijvingsbewijs. van 9.30 uur tot 16.00 uur voor belangstellenden.
Entrée:	f 1,- voor belangstellenden.

I.v.m. de zaalhuur en andere onkosten zijn wij genoodzaakt de deelnemers de volgende kosten in rekening te brengen:

1. Tafelhuur: f 3,50 per meter met een maximum van 4 meter. (Wil men méér dan 4 meter aaneengesloten, dan betaalt men f 12,50 voor elke meter extra).
2. Inschrijfkosten: f 5,- (Deze worden in mindering gebracht op de tafelhuur).

Mocht u een plaats willen reserveren op onze beurs, dan kunt u dat **uitsluitend** doen door f 5,- te storten op:

bankrekening 38.67.96.319 RABO Zutphen (postgironr. van de bank 87.30.89) t.g.v. dhr. F.J.H. Hilge, Stokebrand 257, 7206 EE Zutphen, tel. 05750-29610.

onder vermelding van:

(aantal) meters inzake BEURS IJSSELSTREEK en uw naam + uw adres.

Na ontvangst van uw bijdrage sturen wij u een inschrijvingsbewijs. Verdere inlichtingen op bovengenoemd adres (hr. Hilgel!) Wij hopen u weer in grote getale te mogen ontmoeten.

De beurscommissie afd. IJsselstreek

N.B.: Natuurimporten, andere dan succulente planten, artikelen die niets met succulenten hebben uit te staan, zijn op deze beurs niet toegestaan.

CACTUS- EN VETPLANTENBEURS TE ZUIDLAREN

Op zaterdag, 3 oktober 1992 vindt de laatste grote Succulentenbeurs van 1992 plaats in de "Sprookjeshof" te Zuidlaren. De organisatie hiervan berust weer bij de afdeling Delfzijl, Drenthe en Groningen. De tafelhuur is onveranderd vastgesteld op f 3,50 per strekkende meter, terwijl de reserveringen definitief zijn na ontvangst van het voor de huur verschuldigde bedrag. Betalingen dienen te geschieden op giro nr. 867246 resp. op banknr. 37.58.55.718, beide ten name van P. van Veen te Zuidhorn.

Wij adviseren de leden-standhouders, niet te lang te wachten met hun reserveringen, want wij hebben "slechts" de beschikking over 110 meter tafelruimte en hiervoor geldt: vol is vol. Momenteel zijn door de standhouders van verleden jaar reeds 50 m. besproken. Hieruit blijkt wel, dat de belangstelling voor deze laatste beurs niet alleen van de zijde van het publiek buitengewoon groot is.

Technische gegevens: inbreng verkoopmateriaal 8.30-10 uur. Geopend voor het publiek van 10.00 tot 16.00 uur. Grote propagandastand, verloting, ruime parkeer gelegenheid, lopend buffet en last but not least: GRATIS ENTREE.

Diversen

Verslag van het Symposium "Mogelijkheden en Onmogelijkheden" van 30 Nov 1991 te Wageningen.

Op 30 november 1991 is in de botanische tuinen van Wageningen een druk bezocht symposium gehouden om de (on)mogelijkheden van samenwerking tussen liefhebbers en wetenschap te onderzoeken. In navolging van vorig jaar zijn de Stichting Nederlandse Plantentuinen, Succulenta en de Wageningse Botanische Tuinen samen met de liefhebbers om de tafel gaan zitten. Er zijn in Nederland talrijke serieuze verzamelaars met een prachtige collectie, en een grote kennis van planten. Aan de andere kant blijft er onderzoekswerk liggen dat vanwege de beperkte middelen en tijd niet uitgevoerd kan worden.

Na een kort welkomstwoord door Ben Groen van de Botanische tuinen Wageningen vatte Jan de Koning, prefect van de Hortus Botanicus te Leiden zijn mening samen onder de titel "Wetenschap en liefhebberij bijten elkaar niet".

De Koning memoreerde de interesse en de kennis van de liefhebber.

Wie zijn/haar hobby heeft in planten, ze verzorgt, er geregeld naar kijkt, en zich verdiept in hoe planten groeien en bloeien, bouwt gaandeweg een grote kennis op over die planten. Deze kennis is in eerste instantie niet bedoeld om naar buiten te brengen of te archiveren. Hierdoor lijkt het alsof wetenschappers niet op dezelfde manier naar planten kijken. Ook leeft de idee dat liefhebbers en botanische tuinen niet met elkaar overweg zouden kunnen.

In botanische tuinen wenst men zo veel als mogelijk de planten te bestuderen, en aan de resultaten wijdere verbreiding te geven. Het is juist daar dat liefhebbers en botanische tuinen elkaar moeten kunnen vinden.

De botanische tuinen beschikken over een goede, gestandaardiseerde administratie en computerprogramma's. Verder beschikken zij via hun internationale kontakten over de mogelijkheden om aan bijzonder materiaal te komen. De liefhebber beschikt over wat vrije tijd, veel aandacht voor de individuele plant, soms over heel specifiek materiaal waarmee hij extra aandacht aan zijn hobby, zijn specialisatie kan geven. Zo vullen tuin en liefhebber elkaar over en weer aan als het gaat om kennis van de planten.

Het moet daarom zonder meer mogelijk zijn een kruising te vinden tussen de tijd en energie die door een liefhebber met zorg en kennis aan een bepaalde plantengroep wordt besteed, en de faciliteiten en kennis van de tuinen. Het is aan beide groepen om elkaar met open vizier tegemoet te treden, waarbij de tuinen vooral goed duidelijk moeten kunnen maken wat haar taak is, hoe ze haar taak uitvoert, en waar ze liefhebbers precies bij kan helpen. De liefhebbers kunnen dan in samenwerking met de tuinen een grote bijdrage aan onderzoek aan en kennis van planten leveren.

Onno Wijnands ging als specialist van de CITES wetgeving in op de problemen die de liefhebber heeft met deze wet. Wijnands zou bijzonder graag de hulp van de liefhebbers willen hebben om problemen rondom CITES op te lossen. De meest belangrijke problemen liggen bij de vermeerdering van Appendix I planten in cultuur vanwege de papierwinkel; het komende bezitsverbod van Appendix I planten; het afvoeren van zeer algemeen gekweekte Appendix I planten. Wijnands merkte op dat liefhebbers deze planten kunnen importeren, op grond van goede argu-

menten. Een aanvraag heeft hij echter nog nooit gezien. Tenslotte riep de spreker de liefhebbers op om gevaarlijke ontwikkelingen te melden. Tenslotte zijn juist de liefhebbers als eerste op de hoogte van gevaarlijke ontwikkelingen. Bij de hierop volgende discussie tussen de zaal en de sprekers bleek dat vooral de CITES wetgeving sterk leefde. Het was duidelijk dat er verschil van mening tussen de liefhebbers onderling en uitvoerders van de wet bestaan. De discussie werd afgesloten door Rob de Groot die uitnodigde tot het oprichten van werkgroepen voor CITES, wetenschappelijk succulentenonderzoek, informatica, monitoring, kweek, bloei, geschiedenis, relatie wilde- kultuurplanten.

Ben Groen

CONTRIBUTIEBETALING BUITENLANDSE TIJDSCHRIFTEN.

Tweemaal kon U verleden jaar op de gele bladzijden een mededeling vinden betreffende de uit de pan rijzende kosten van buitenlandse abonnementen. Niet in alle gevallen ligt dat aan een verhoogde contributie, maar de stijgende bankkosten, zelfs bij de Postbank, maken de soms nog relatief goedkope tijdschriften toch nog vrij prijzig. Ongeveer 20 lezers van bovengenoemde mededelingen hebben zich tot mij gericht om informatie te ontvangen, de meesten hebben daar ook positief op gereageerd, zodat zij f 10,- op hun contributie bij de DKG konden besparen. Er waren ook vragen met betrekking tot de engelstalige tijdschriften en ook daar ligt er voor het komende jaar een oplossing klaar.

Algemene regels:

1. U dient ervoor te zorgen dat degene die de contributie int uiterlijk op 20 december over Uw bijdrage (vermeerdert met f 1,- per tijdschrift/abonnement als bijdrage in de bank- en portokosten) beschikt. Denk aan de decemberdrukte bij Postgiro en Banken.
2. Als U de koers zelf wilt berekenen, moet U het **hoogste** bedrag voor de betreffende valuta berekenen, dat U dagelijks in de krant kunt vinden onder koersberichten. Het laagste bedrag is het bedrag dat de Bank U voor de vreemde valuta terugbetaalt. U kunt natuurlijk het juiste bedrag ook door de Postgiro of de bank laten berekenen. De Postgiro berekent steeds een erg gunstige koers.
3. U dient bij Uw betaling **steeds Uw lidmaatschapsnummer**, te vinden op de adresband, te vermelden.

Voor het **Engelse tijdschrift** en de **Vetplantvereniging van Suid- Afrika** heeft de heer **Vis** zich bereid verklaard de contributie centraal te innen. Wie van zijn diensten gebruik wil maken moet zijn bijdrage(n) sturen aan: Bankrekening 5534 19 447 van de ABN/ Amro te Barneveld t.n.v. Dhr. E. Vis, Hunnenpad 8, 3881 MB Putten (tel. 03418- 53100)

Voor het **Amerikaanse tijdschrift** heeft de heer **de Looze** al eens eerder een poging gedaan, maar dat leverde allerlei misverstanden bij de administratie in de U.S.A. Er zijn nu nieuwe contacten gelegd en als dat goed verloopt, wil hij het in de toekomst opnieuw proberen. Voor 1993 wil hij het onder voorbehoud doen, hetgeen betekent, dat U er verstandig aan doet eerst even telefonisch contact op te nemen, indien U van zijn dienst gebruik wilt maken. Zijn gegevens: Postgiro 919900 van Dhr. H. de Looze, Kavelweg 20, 8181 SX Heerde (tel. 05782- 2793)

Voor het **Duitse tijdschrift** KuaS en eventuele andere Duitse tijdschriften wil ondergetekende ook volgend jaar weer zijn medewerking verlenen. De gegevens zijn: Postgiro 1401427 van Dhr. J. Theunissen, Vierschaarstraat 23, 4751 RR Oud Gastel (tel. 01651- 1943). Ten overvloede zij nog vermeld, dat U ook kosteloos (op de portokosten na), een in de vreemde geldsoort uitgeschreven Eurocheque aan de betreffende penningmeester kunt sturen. Sjef Theunissen.

DEELNEMERSFORMULIER TENTOONSTELLING TE OVERLOON

Naam: _____

Adres: _____

Plaats en PC: _____

Tel. nummer: _____

Verwacht aantal inzendingen: _____

Kategorie: _____

Bijzonderheden: _____

Wij verzoeken U het deelnameformulier in te zenden voor 10 mei aanstaande en wel naar het volgende adres; Botanische Tuin Overloon. Postbus 5825 ZG Overloon (t.a.v. Toon Weerts).

Bij voorbaat onze hartelijke dank.

Hebt U nog vragen over deze tentoonstelling dan kunt U contact opnemen met de heer Weerts die U kunt bereiken op de Botanische Tuin, telefoon 04788-2277 b.g.g. 04788-1336.

DEELNEMERSFORMULIER CACTUS & SUCCULENTEN RUIL EN VERKOOPBEURS TE OVERLOON.

Naam: _____

Adres: _____

Plaats en PC: _____

Tel. nummer: _____

Gewenst aantal meters: _____

Soorten planten die U wenst te verkopen of te ruilen: _____

Indien U deel wenst te nemen aan de ruil en verkoopbeurs dient U het deelnameformulier in te zenden voor 10 mei aanstaande.

Ons adres is; Stichting Botanische Tuin "D'n Hof", Postbus 12 5825 ZG Overloon. Tegelijkertijd dient U ook het standgeld aan ons over te maken.

U kunt dat doen door het bedrag van 10,- per meter te storten op ons (Rabo)bank-rekeningnummer 141420081 onder vermelding van kraamhuur ruil en verkoopbeurs 1992.

Hebt U nog vragen over deze ruil- en verkoopbeurs dan kunt U contact opnemen met de heer Weerts die U kunt bereiken op de Botanische Tuin, telefoon 04788-2277 b.g.g. 04788-1336.

Succulenta ^{op de} Floriade
1992

DE GELEGENHEIDSENVELOPPE

Succulenta op de Floriade

Gelegenheidsenveloppe en stempel: inhoud

Gelegenheidsenveloppe: *Arrojadoa dinae* BUI-
NING & BREDEROO: genoemd naar mevrouw
Lutgerdina W. Buining-Kroeze (1906-), echtge-
note van A.F.M. Buining. Deze slanke soort met
een diameter van 1,8-2,0 cm en een lengte van \pm
30 cm werd in 1972 gevonden door Albert Bui-
ning en Leopoldo Horst in de Serra de Espin-
haco in de staat Bahia in Brazilië. De plant heeft
11 smalle ribben. De areolen op de ribben staan
5 mm uit elkaar en worden later kaal. De fraai
bedoornde plant heeft 12 randdoorns, wit aan de
basis met bruine punten. De 8 middendoorns
zijn 4-8 mm lang. In het witwollige cephalium
(harige bloeizone) op de top verschijnen de bijna
3 cm lange bruinkarmijnkleurige bloemen die
een gele keel hebben. De besvormige vruchten
van deze plant zijn bruinrood, bij rijpheid kun-
nen de zwart glanzende zaden gewonnen wor-
den.

Stempel: *Parodia buiningii* (BUXBAUM) N.P. TAY-
LOR (synoniem *Notocactus buiningii* BUX-
BAUM), vernoemd naar Albert F.M. Buining

(1901-1976), voormalig voorzitter en erevoorzit-
ter van de cactusvereniging SUCCULENTA,
mede-oprichter van de I.O.S. (International
Organization for Succulent Plant Study), auteur
van talrijke nieuwbeschrijvingen en van het boek
'Discocactus' een monografie over dit geslacht.
Deze opvallend lichtgrijs-groene cactus werd
door hem in 1967 tijdens een expeditie in Brazi-
lië gevonden over de grens met Uruguay bij
Livramento, department Rivera. De plant heeft
een doorsnede van 12 cm en kan 8 cm hoog wor-
den. De ongeveer 16 scherpe ribben hebben
kinachtige uitsteeksels waartussen de eerst wol-
lige, later kale areolen liggen. Deze hebben 6-8
onopvallende randdoorns en 4 forse kruisvor-
mig geplaatste middendoorns, tot 1,5 cm lang,
met donkerbruine basis en geelachtig naar de
top. De grote gele bloem heeft een doorsnede
van 8 cm, de stamper heeft 9 rode stempellob-
ben.

Tekst: Han Daamen - Herman Busser.
Ontwerp omslag en vlagstempel: Carla Wolters.

De enveloppe verschijnt met 1 of 3 postzegels en
is te bestellen bij:
H. Daamen, Helmersflat 51, 4707 CN Roosen-
daal. Tel: 01650-62843.

Instellingen

Bibliotheek.

De beheerder Hr J. Magnin, slaagt er ieder jaar weer in om een aantal nieuwe boeken en tijdschriften aan de bibliotheek toe te voegen.

Op dit moment zijn er meer dan 250 titels en enkele tientallen tijdschriften, waarvan een enkele al vanaf 1901.

Ook zijn een aantal wetenschappelijke boeken aanwezig.

Aarzel dus niet om regelmatig om een nieuwe catalogus te vragen, de lijst is zowel in gedrukte vorm als per floppydisk beschikbaar.

Katalogus à f 1,50/Bfrs 30, voor floppydisk overleggen met Hr Magnin.

J.Magnin Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen.

Clichefonds.

De Hr Schraets kan de uitdaging niet weerstaan om ieder jaar weer andere, meer gevarieerde en zeldzame items aan de zaadlijst toe te voegen.

Het jaarlijks aangeboden ligt meestal ruim boven de 1000 soorten, vaak 1100-1200 soorten en is zeer concurrerend in prijs.

Niet alleen in December, ook gedurende het jaar en voor b.v. zaadpakketjes voor verkoop op beurzen of zaaiwedstrijden verleent hij alle medewerking.

Hr J. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Computer en de succulenten.

Dit is een nieuwe ontwikkeling, die misschien een instelling kan gaan worden.

Doel is het bij elkaar brengen van gegevens, zo mogelijk coördineren, die reeds in de computer ingebracht zijn en het trachten tot een standaard-programma te komen om diverse plantgegevens in onder te brengen.

Er zijn op dit moment beschikbaar, een index van 20 jr Succulenta Wat betekent die naam, een latijns woordenboek van de meest toegepaste woorden.

Een beheerder wordt gezocht, voorlopig kunt U nog contact opnemen, met R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad.

Diatheek.

Er zijn in de diatheek in totaal 8000 dia's aanwezig, waarvan er al zo'n 3000 geïnventariseerd zijn.

Om één en ander voor de gebruiker en beheerder hanteerbaar en overzichtelijk te houden worden er series samengesteld.

Het streven is om van alle geslachten een serie op te zetten, maar er zijn niet van alle geslachten voldoende dia's aanwezig.

Indien U dia's dubbel of over heeft neemt U dan eens contact op met de diathekaris, hij kan U

dan zeggen of uw dia's een aanvulling kunnen zijn.

Op dit moment zijn de volgende series beschikbaar:

100 vetplanten, 100 cactussen, 100 caudex vormende planten,

100 echinocactussen, 100 euphorbia's, 100 gymnocalyciums,

100 mammillaria's serie 1, 100 mammillaria's serie 2.

Hr. J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunsum. Tel 045-272461

Plantencentrale vh RzH.

Deze instelling gaat een steeds voornamere plaats innemen in het verenigingsgebeuren. Niet alleen kan er uit een groot aanbod aan planten geruild of gekocht worden, via deze instelling neemt men ook kennis van medespecialisten.

Elk voorjaar worden de lijsten met het planten-aanbod bij mevr. van Die ingeleverd, die er dan op zo kort mogelijke termijn een totaal aanbod van samenstelt.

Ook de beginners komen aan bod want zij kunnen, tegen porto- en verpakkingskosten, een beginnerspakket bestellen.

Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel 08388-3579.

Propagandamateriaal, boekenverkoop en verenigingsartikelen.

Propagandamateriaal kan, tegen portovergoeding, bij mevr van Die aangevraagd worden, niet morgen in huis maar graag tijdig aanvragen. Er wordt steeds aan vernieuwing en modernisering van dit materiaal gewerkt.

Boekenverkoop, er zijn op dit moment verkrijgbaar:

"Wat betekent die naam" een verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende

Latijnse namen in het cactus- en vetplanten-

gebeuren, een "must" dus, prijs f 15,50/- Bfrs 310. Handleiding voor het verzorgen van cactussen en andere succulenten, prijs f 6,-/Bfrs 120.

Discoboek van Buining in het Duits, f 7,50.

Verenigingsartikelen, de bewaarband voor het tijdschrift (1 jaargang) f 16,-/ Bfrs 330 en de verenigingsspeld. Deze is in brochurevorm en als steekspeld verkrijgbaar, prijs f 4,-/ Bfrs 80.

Kalender, we streven er naar om jaarlijks een kalender uittegeven

Prijzen en levertijden op aanvraag.

Bestellingen uitsluitend door overschrijving van het juiste bedrag en vermelding van het gewenste artikel op postgiro 3742400 tnv Succulenta te Lunteren:

Voor België, Belgische postgirodienst rekening 000-11-41-809-22 t.n.v. Succulenta te Eindhoven.

SUCCULENTA OP WEG NAAR DE FLORIADÉ 1992!

floriadé
DEN HAAG - ZOETERMEER 1992
H O L L A N D

Voor de laatste maal rapporteren wij u over de voortgang op de weg naar de Floriade. Immers, als u dit leest is de officiële opening al zeer nabij. Op het moment dat we dit schrijven is begonnen met het opbouwen van de Info-stand, de door Peter Borgs gekonstrueerde onderdelen zijn naar de kas vervoerd om daar in elkaar gezet en afgewerkt te worden. Half maart beginnen we met de plaatsing van de planten, we kunnen alleen maar hopen dat een verlate winter geen problemen zal veroorzaken.

We herhalen nog enkele belangrijke punten. Afdelingen / Verenigingen die van de geboden propaganda mogelijkheden gebruik willen maken moeten hun materialen, folders, maandbladen enz. nu wel op korte termijn aanleveren bij ondergetekende (of meebrengen naar de voorjaarsvergadering).

Eventuele wijzigingen in het adres en telefoonnummer van afdelingssecretariaten moeten nu wel onmiddellijk aan ondergetekende doorgegeven worden als we willen voorkomen dat straks verouderde informatie verstrekt zal worden.

We kunnen nog steeds vrijwilligers gebruiken voor de dagelijkse bemanning van onze kas.

Belangrijk:

Het centrale punt voor de aanmelding van deze vrijwilligers is (01820)29135 (na 20.00 uur).

Neem in ieder geval ruimschoots voor u met uw afdeling of vereniging naar de Floriade gaat contact op met Herman Busser om over de laatste stand van zaken geïnformeerd te worden.
Rob de Groot.

Alleen als u zich tijdig aanmeldt kunnen we straks de dagelijkse afspraken maken met de dienstdoende vrijwilligers. Het is beslist niet zo dat u op een mooie dag bij u zelf zou kunnen zeggen: Laat ik vandaag maar eens naar de Floriade gaan om Succulenta te helpen. Alleen als uw naam op de lijst staat en er een duidelijke afspraak is gemaakt is dat mogelijk. Zonder deze bent u natuurlijk ook welkom, maar dan wel via de hoofdingang en als bezoeker met een toegangskaart.

Meldt u aan en liefst zo spoedig mogelijk.
Herman Busser, Plesmanplein 52, 2805 AC
GOUDA (01820)29135

Nagekomen bericht:

Er wordt met de Floriade-organisatie overleg gepleegd over korting op de entreprijs voor de leden van Succulenta.

Wij verwachten op de Jaarvergadering nadere mededelingen hierover te kunnen doen.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor nr. 3 van 1992 moeten vóór 1 mei bij mevr. **J. Smit-Reesink, P.W.A. laan 104, 6721 AE Bennekom** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie van **max. 6 regels** zetten in deze rubriek. Alleen advertenties die hobby betreffende worden opgenomen.

Te koop: Jrg. Succ. 1951 t/m 1963, 1965 t/m 1968 en 1970 compl. van 1964 en 1969 ontbr. resp. nr. 7 en de nrs. 6 en 12. Afgehaald f 160,-. A.L. Peters, Ruitersweg 5, 7975 RP Uffelte, tel. 05215-1334.

Gevraagd: Stekken van Phyllocactus hybriden (op naam). Veel ruilmateriaal aanwezig, vnl. Sulcorebutia. Joh. de Vries, Prinsenvweg 5, 3237 LN Vierpolders, tel. 01810-14088.

Te koop: Grote gespecialiseerde Gymnoverzameling. Opgebouwd gedurende 17 jaar. In prima conditie! Willy van Ransbeek, Merchtensebaan 9, B 1700 Asse, tel. 02/452.49.17.

Te koop: wegens verh. Deel van coll., ca. 1000 planten tot 40 jaar oud. Op naam, waaronder Copiapoa, Mammillaria, Parodia, Neoporteria, Uebelmannia, Grusoni, ca. 100 zuilen, etc. In gedeelte of per stuk. Open huis Koninginnedag. J. Korf, Mozartstraat 100, Twello, tel. 05712-72785.

Te koop: Wegens omstandigheden cactusverzameling bestaande uit: ongeveer 1100 planten o.a. notocactus, frailea, gymno met volledig inge-richte kas en toebehoren 4,70 x 2,40 m. Liefst in één koop tegen elk aannemelijk bod. Tevens ingebonden jaargangen Kakteen van 1980 t/m 1988 à f 20,- per jaargang, ingebonden jaargan- gen Succulenta van 1966 t/m 1990 à f 20,- per jaargang. J. Vrijnsen, Kemper 36, 5751 CV Deurne, tel. 04930-14794.

Te koop: Mittler (1844) "Taschenbuch für Cactus- liebhaber;,, 126 blz. Xerox-Repr., f 35,-. Y. Ito (1957) "Explanatory Diagram..." 320 blz., jap., x Xerox Rep. f 55,-. Zoek cactussen-literatuur. Detlev Metzang, Worth 10, W-2810 Verden, Duits- land.

Wegens ruimtegebrek n.a.v. mijn verdere specia- lisatie in het gymnocalycium-geslacht, te koop aangeboden, mijn gehele Mammillaria verzame- ling, ong. 280 soorten, alles in één koop. A.J. de Rooij, Vermeerstraat 3, 5161 EZ Sprang-Capelle, tel. 04167-75093.

Te koop: 6 ½ jaargang Succulenta 1978 t/m juli 1984. Aan sommige jaarg. ontbreken enkele nummers. 1978-1981 en 1983 compleet. In één koop f 40,-. Cactusboeken van o.a. Lamb, Rauh, Hoffman, Haage, Pizeti, en Kroon, van f 7,50, - f 15,- p. st. A. Hoekstra, Clusiusstraat 12, 1504 HH Zaandam, tel. 075-350322.

Te koop: Jaargangen Succulenta van 1964, 1979, 1980, 1981 en 1982. 1977 11 nrs, verder de losse nrs. 1954-6, 1963-1 en 3, 1976-4, 1978-12 en 1982-1 en 2. Prijs in overleg. Gezocht Succulenta jaargang 1967 en de losse nrs. 1962-9 en 1965-11. Rob de Groot, tel. 03200-41379.

Te koop gevraagd: Carnegia Gigantea ong. 30 cm, en graag zou ik willen weten waar ik goede leem kan kopen. G. Dirksen, Strausslaan 223, 2551 NC Den Haag.

Te koop aangeboden: jaargangen Succulenta van 1969-1983 ingebonden en van 1984-1990 niet ingebonden. Te bevragen bij A. de Rijke, tel. 01180-13258.

Aangeboden: Zaailingen (2-4 jr) van Ariocarpus, Astrophytum, Neogomesia, Obregonia, Roseo- cactus, Turbinicarpus. Gevraagd: grote planten van Copiapoa. J.F.A. Wortelboer, Meer en Vaart 360, 1068 LH Amsterdam, tel. 020-6191055.

Te koop gevraagd: Aluminium kas, breedte 2 m, lengte 2 à 3 m. J. Pet, Floresstraat 10, 1521 BD Wormerveer.

Te koop aangeboden: Jaargangen Succulenta en losse nummers van 1934 t/m 1988 en jaargangen Groei en Bloei van 1975 t/m 1986. Een lijst kunt u aanvragen door een gefrankeerde retourenve- loppe te sturen naar: W. Bervoets, Mozartstraat 108, 7391 XM Twello.

Aangeboden: Etiketten, pennen, meststoffen, etc.: De Jonge en De Lange, Joure. U treft ons op alle beurzen.

Wie kan ons helpen aan: recente en betrouwbare informatie over het reizen in PERU? Wij plannen in nov. 1992 een captureis naar dit land. Uw informatie graag aan: Frans Maessen, Bereklaauw 19, 6075 GP Herkenbosch, tel. 04752-1995.

Nieuwe leden

De Jong-v.d. Merwe J. de mevr., Zwanebloem 9, 7772 MT Hardenberg.

Briggeman J., Julianastraat 3, 3227 AL Oudenhoorn.

Veen van E., Bonairestraat 11, 8321 HA Urk.

Berenbos M., Postbus 4115, 3055 Curaçao.

Cact. & Succ. Soc. of America, E. Taylorstreet 1444, Vista Ca 92084, USA.

Dongen van P.W.M., Hartmanplein 13, 2681 TJ Monster.

Rowland D. & V., 200 Spring Road, Kempston MK42 8ND, Groot-Brittannië.

Uhlig Kakteen K., Postfach 1107, 7053 Kernen I.R., B.R.D..

Rijdt v.d. J.A., Smalleweg 28, 5741 JN Beek en Donk.

Kinokuniya Co. LTD, PO Box 36 (Ndla), Hongo Tokyo 113, Japan.

Burg v.d. J.J.C., Dr. van Noortstr. 55, 2266 GS Stompwijk.

Boscher F., Koningsweg 36, 3582 GH Utrecht.

Mouwens L.M.C., Reutjesweg 17, 6077 NA St. Odiliënberg.

Overigens kan men ook succulenten kweken in grotere bakken of uitgeplant in de volle grond van een kas of in tabletten.

Waar moet men op letten bij het verpotten? Zijn er veel dode wortels? Verwijder deze met een schaar of scherp mes.

Zit er ongedierte (wortelluis, aaltjes) in de wortels? Door luis aangetaste wortels kunt u zo goed mogelijk afborstelen met een hard borsteltje (oude tandenborstel). Doop de wortelkluit in een insecticide, laat de kluit een week drogen en daarna kan de plant weer worden opgepot.

Zitten er knolvormige verdikkingen op de wortels? Snijd deze dan zoveel mogelijk weg. Bestrooi de snijwonden met houtskoolpoeder of as en laat de plant enige tijd drogen alvorens hem weer op te potten. Sterk aangetaste wortelstelsels kan men beter helemaal wegsnijden om de plant vervolgens als stek te behandelen.

Welke potgrond gebruik je? Er zijn haast evenveel grondmengselrecepten als liefhebbers. Toch kan men voor beginners wel een eenvoudig basisrecept geven.

Goede resultaten met het merendeel van de cactussen en vetplanten kan men bereiken met een mengsel van 1/2 potgrond, zoals die in zakken in ieder tuincentrum te koop is, 1/4 grof (metsel)zand en 1/4 gebroken kleikorrel (ook in tuincentra te koop). Als men gemakkelijk aan klei of leem kan komen kan men potgrond, zand, klei en gebroken kleikorrels in gelijke porties doorelkaar mengen. Er is ook speciale cactusgrond in zakjes in de handel verkrijgbaar.

Cactusgrond moet luchtig zijn. Het overtollige gietwater moet er gemakkelijk doorlopen, de grond mag nooit dichtplempen. Tegenwoordig wordt er door liefhebbers veel gebruik gemaakt van stoffen, die zelf geen voeding voor de planten bevatten, maar alleen dienen als houvast voor de wortels. Als voorbeeld van deze zogeheten

inerte substraten noemen we hier lavagruis of ander verweerd gesteente, grof zand of fijn grind, gebroken hydrokorrel en zelfs steenwol.

Hoe ga je te werk? Neem het etiket uit de pot. Klop de plant voorzichtig uit de pot. Verwijder alle overtollige grond. Inspecteer, en reinig zonodig, de wortels. Neem een schone of nieuwe pot, die past bij 't formaat van de plant (meestal een maatje groter dan de oude pot; kleine plantjes in grote potten geven geen goed resultaat). Doe een laagje grond onder in de pot. Laat de plant met één hand in de pot zakken en vul met de andere grond bij. Tik enkele malen met de pot op de tafel om de grond te laten inklinken. Druk de grond licht aan. De plant moet net zo diep staan als in de oude pot. Dek de pot af met een laagje fijn grind, split, steenslag, hydrokorrel of iets dergelijks. Steek het etiket (als het nog goed leesbaar is, anders vernieuwen!) weer langs de potrand in de grond.

Bij gebruik van grof zand, lavagruis, hydrokorrel of fijn grind (de inerte substraten) gaat men grotendeels op zelfde manier te werk. Dit materiaal is echter niet samendrukbaar en moet door kloppen met de pot op de tafelrand goed tussen de wortels worden verdeeld. Afdekken met grind is hier overbodig.

Bij het omschakelen van aardecultuur naar straatcultuur moeten alle wortels grondig van aardedeeftjes worden ontdaan.

Handige hulpmiddelen bij het verpotten. Een schepje om de grond te mengen, een stevig kwastje of borsteltje, een stevig pincet.

Wat doe je met de oude grond? De oude grond, die dikwijls sterk is vervuild en ongedierte bevat, kan men het beste maar met de vuilnisman meegeven (natuurlijk in goed hanteerbare porties) of op de composthoop gooien.

Wat doe je met oude potten? Plastic potten kan men wassen in een teil met handwarm sodawater, met behulp van een oude afwas-

borstel, laten drogen en opbergen voor nieuw gebruik.

LOBIVIA WRIGHTIANA BACKBG.

Ton Pullen

Deze mooie soort, die is vernoemd naar Charles Wright, is een juweeltje binnen het grote geslacht Lobivia.

De planten zijn bolvormig tot kort cilindrisch, spruitend, met een dikke ondergrondse penwortel. Het plantelichaam is donkergroen van kleur en heeft 15-18 ribben, die nauwelijks in knobbels zijn opgelost. Elk areool heeft ongeveer 10 randdoorns, die tot 1 cm lang kunnen worden, en 1 lange, zachte, gebogen midden-doorn.

Deze middendoorns geven de planten, althans wanneer ze volwassen zijn, een apart en warrig uiterlijk. De middendoorn kan wel 7 cm lang worden en op de foto is goed te zien hoe de bloemen tussen deze middendoorns door groeien. Op jonge planten zijn ze nog afwezig. Het ontstaan

Lobivia wrightiana

Foto van de schrijver

van middendoorns luidt, zoals bij veel cactussoorten, de bloeibaarheid in. Een soort puberteitsverschijnsel dus.

De roze bloemen, die bij goede cultuur in behoorlijke hoeveelheden verschijnen, zijn ongeveer 6 cm lang.

De soort stamt uit midden-Perú.

Er is nog een variëteit *brevispina* beschreven, die, zoals de naam al zegt, kortere doorns heeft.

Door Walter Rausch wordt ook *Lobivia winteriana* (Ritt.) Rausch omgedoopt tot een variëteit van *L. wrightiana*.

Zoals zoveel *lobivia's* is ook dit een gebergteplant. 's Zomers verlangt zij een zonnige standplaats met veel frisse lucht. Dit soort

planten is vanaf eind maart of begin april buiten te kweken, mits men ervoor zorgt, dat ze bij hevige regenval niet extreem nat worden. Enkele graden nachtvorst hindert de planten niet. In de zomer flink water geven.

In de winter droog houden bij een vrij lage temperatuur, net even boven het vriespunt, maar vooral niet te warm, daar de planten anders slecht of helemaal niet bloeien. Het substraat moet mineraal van samenstelling zijn, niet teveel humus dus. Ook in lava is de soort prima te kweken.

Dit is een uitstekende, sterke soort voor de (beginnende) liefhebber.

Tijdschriften

Ton Pullen

Kakteen und andere Sukkulenten 1991

Nr. 1. Een natuuroopname van *Ferocactus stainesii* siert de titelpagina van dit nummer. Burow wijdt een bijdrage aan *Mammillaria flavescens*. Frank geeft een aanvulling op de nieuwbeschrijving van *Echinocereus barthelowanus*. De epifytische cactus *Weberocereus tunilla* wordt door Bauer in woord en geschrift voorgesteld. Een andere, naamloze epifyt wordt afgebeeld en beschreven door Diavatis, met het verzoek de juiste naam te leveren. Mauseth wijdt een opstel aan de schuivende continenten, de daarmee samenhangende klimaatsveranderingen en de evolutie van cactussen. Over het enten van zaailingen op *Selenicereus grandiflorus* geeft Wittner zijn ervaringen. Swart schrijft over geneeskrachtige succulenten, in deze aflevering over *Sempervivum*. Ullrich toont aan dat de beschrijving van *Agave ortgiesiana* valide was en de naam *A. colimana* derhalve synoniem.

Schätzle behandelt *Echinocereus salm-dyckianus* en verwante soorten. Deze maand in de cactuscartotheek *Neoporteria villosa*, *Turbincarpus lophophoroides*, *Aeonium sedifolium* en *Echidnopsis cereiformis*.

Nr. 2. De schitterende bloem van *Lobivia glauca* is op de voorplaat van dit nummer afgebeeld.

Lange levert commentaar op een eerder verschenen artikel over *Echinocereus spinibarbis*. Lüthy en Lau stellen een nieuwe *turbincarpus* voor: *Turbincarpus hoferi*.

Micranthocereus densiflorus wordt in woord en beeld voorgesteld door Wolters. Over luizen in de collectie handelt een korte bijdrage van Richter. Mauseth is toe aan deel twee van zijn verhaal over de schuivende continenten en de evolutie van de cactus. Over *Lithops bella* schrijft Heine. Joschko haalt *Lobivia jajoiana* var. *paucicostata* voor het voetlicht. *Parodia taratensis* wordt door Weskamp voorgesteld. De 'Arbeitskreis Sulcorebutia' geeft aanvullend commentaar over *Sulcorebutia oenantha*. In de cactuscartotheek deze keer *Echinocereus triglochidiatus* en *Mammillaria saboae*.

MADAGASCAR, HET RODE EILAND

3. FORT DAUPHIN

Aat van Uijen

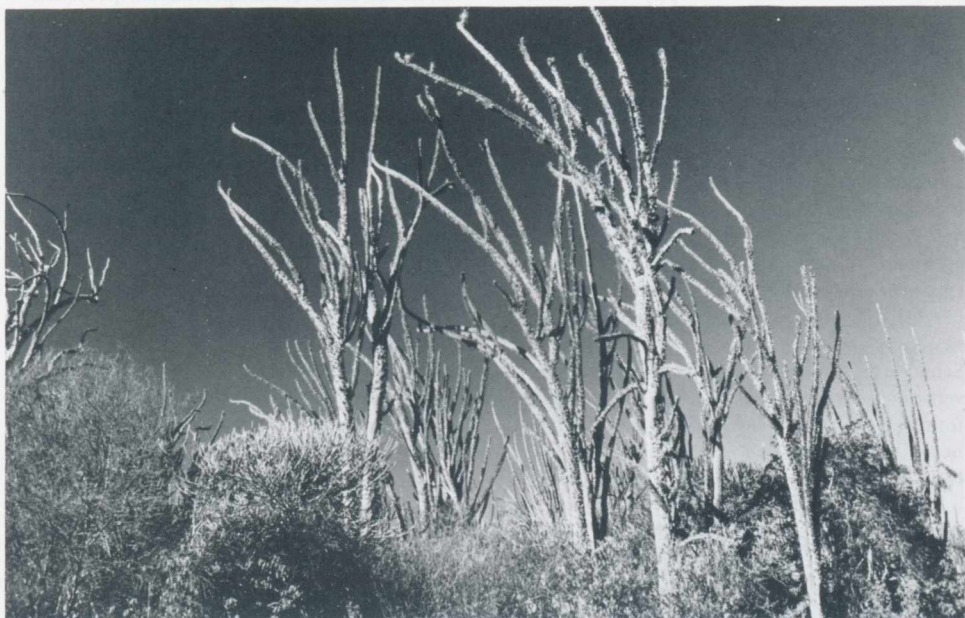
Een rit per taxi brousse voert de reiziger in het zuiden van Madagascar door een afwisselend landschap. Veel indruk maakt het foret epineux, dat tal van planten herbergt, die alleen op het rode eiland voorkomen.

Weer terug in Ihosy merk ik dat er enige beroering onder de mensen is. Groepjes mensen zitten aan radiootjes gekluisterd en na enige tijd krijg ik te horen dat de Golfoorlog op uitbreken staat. Dat baart me nogal zorgen, in verband met mijn terugreis en ook wat betreft de waarde van mijn dollars. Ik kom tot het slotsom, dat het maar gewoon het beste is mijn reis volgens plan voort te zetten.

Ik maak ik me op om naar Fort Dauphin verder te gaan. Dat wordt een lang stuk per taxi brousse, een tocht die niet geheel van gevaar schijnt te zijn ontbloot, volgens de geruchten die onder de (schaarse) toeristen in het plaatsje de ronde doen. Dit is namelijk het gebied van de Bara, een stam die bekend staat als veedieven. Je bent daar als man pas volwassen als je minstens één

Opvallend in het foret epineux zijn de takken van *Alluaudia procera*

Foto's van de schrijver

Lagune achter
Fort Dauphin
met
Typhanodora
lindleyanum

keer koeien hebt gestolen. De Bara houden vaak raids in het zuiden en de veehouders daar zijn dan ook allemaal met speren gewapend. Er schijnen regelmatig doden te vallen bij de confrontaties tussen de herders en de dieven. Nu zou je dat nog als een aardig stuk folklore kunnen beschouwen, maar het schijnt dat de Bara op de route Ihosy - Fort Dauphin nog wel eens een taxi met toeristen willen overvallen.

Hotely

Het eerste stuk lift ik mee met twee Fransen in een huurauto. Dat is wel vrij comfortabel, maar omdat de wagen bijna door zijn assen zakt, moet ik toch over stappen op de taxi brousse. Dat wordt een tocht van stevig afzien. De hele weg bestaat uit iets wat lijkt op een droge rode rivierbedding en de taxi scheurt daar met een bloedgang overheen. Gezeten op de bagage moet ik me vaak met twee handen vasthouden en er worden steeds meer passagiers opgenomen. Het landschap maakt wel wat goed. In het begin is het kaal en heuvelend, later is het wat meer begroeid en bergachtiger, en steeds heel wijds.

De Zuidafrikanen die ik in Isalo ontmoette, reizen ook met deze taxi, dus ik heb tenminste wat aanspraak. We stoppen in

Betroka, een allerlieftst dorpje en eten wat aan de straat. Daarna jakkert de chauffeur weer verder. Ik ben gebroken als we in Beraketa arriveren, waar we zullen overnachten. Het is al donker. In de hotely loopt wat stug volk rond, dat weinig te eten kan bieden, alleen rijst met kip en dat komt me m'n neusgaten uit, dus ik neem niets. We kunnen kamers krijgen voor de nacht, waarsje, emmertje water en muggenspiraal. Hoewel het er bloedheet is, zijn die muggen er gelukkig niet.

De wekker loopt om half zeven af, want om zeven uur zullen we in theorie vertrekken en je weet maar nooit. Ik loop naar de hotely om te kijken of er wat te ontbijten valt, wat ik niet verwacht. Voor het gebouwtje ligt slordig wat huisraad, ze zijn zeker aan het opruimen. Binnen stinkt het naar houtskool, wat normaal is. Als ik echter halfgesmolten flessen mineraalwater zie en nog meer ravage, begrijp ik dat er brand is geweest. Ik zal dus maar niet om ontbijt zeuren.

Foret epineux

Taxi brousse, isterniet. Schijnt ergens tanken te zijn. Het dorp is saai, er is weinig schaduw. Ik zit moeilijk, want heb een blaar op mijn kont die is opengegaan. Ik zie erg

tegen de rit op. Om tien uur komt de taxi en we vertrekken. Gelukkig kan ik op een zak rijst zitten, die zich prettig naar de bil-len zet. Bewegingsruimte is er echter niet en er worden nog meer passagiers opgeno-men. De weg is erbarmelijk.

Het landschap is ondertussen vlakker geworden en raakt meer begroeid met suc-culenten. Uiteindelijk rijden we door het echte didiereaceae-euphorbiaceae-bos, 'le foret epineux'. Alluudia's en boomvor-mige euphorbia's flankeren de piste. We kruisen veel riviertjes, vaak met zwem-mende kindertjes die beginnen te juichen als we passeren. Regelmatig lopen er kuddes zeboes langs de weg en passeren we zeboekarren. Het is bloedheet. De wind die door de laadbak blaast is verschroeiend en de stops in de kleine dorpjes bieden weinig verkwikking. Verder zijn die pauzes wel leuk, want er zijn altijd ontzettend veel mensen en we trekken natuurlijk een hoop belangstelling.

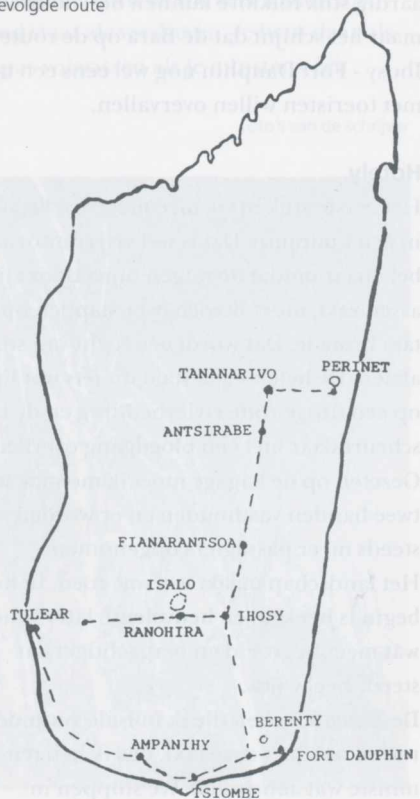
Als we de west-oost-route bereiken, stop-pen we om te eten en er stappen gelukkig veel passagiers uit. Er komt een Fransman bij, wiens camera zojuist is gestolen. Het laatste stuk, geasfalteerd, gaat snel. We stoppen nog even bij het huis van de chauffeur en na nog even rijden is het einde rit. We zijn 30 km voor Fort Dauphin en moeten nog even overstappen. We stappen uit, en stappen weer in, in dezelfde wagen, maar met een andere chauffeur. Na een klein eindje komt ons een andere taxi tege-moet. We keren om en rijden terug! We worden nu overgeladen op de andere taxi en leggen, met veel stops, het laatste stuk af naar Fort Dauphin. Hemeltergend! Het is al donker als we er aankomen, maar geluk-kig vinden we (de twee Zuidafrikanen, de Fransman en ik) een fijn hotel: bungalows rond een tropische tuin, een gezellige eet-zaal en een heerlijke douche.

Vazaha

De volgende dag moet maar een rustdag worden, daar ben ik wel aan toe. Fort Dauphin is prachtig gelegen op een schier-eiland, geflankeerd door brede Indische Oceaan-stranden. Het plaatsje zelf is een rommelig samenraapsel van gebouwtjes, op het strand staan olietanks. Het is er iets toer-istischer dan elders, er is bijvoorbeeld een nachtclub. Het stadje maakt een onprettige indruk op me. Het is de enige plaats op Madagascar waar ik me 's avonds in de wat stillere gedeelten niet volkomen op mijn gemak voelde.

Ik ga na het luxehotel Le Dauphin om te informeren naar het natuurreservaat Berenty. De rit er naartoe kost 60.000 franc Malgache, je moet dus met een groep zijn om dat te kunnen betalen. Ik moet er dus maar op een andere manier zien te komen.

De gevolgde route

's Middags ga ik de omgeving verkennen en ik volg een pad door de duinen. Even verderop begint een lagune achter de duinen, begroeid met van die merkwaardige planten die in het water staan. Later kom ik er achter dat het *Typhanodorum lindleyanum* is, een aronskelkachtige. Dorpsbewoners nemen een bad en op de achtergrond verrijzen de grijsblauwe bergen. Ik volg een pad langs de oever, eigenlijk in de hoop *Nepenthes* te vinden, de merkwaardige bekerplant. Maar waarschijnlijk is het te

dicht bij de bewoonde wereld en ik vind dus niets. Wel staan er fraaie reizigerspalmen, *Ravenala madagascariensis*, de nationale plant van Madagascarië. Het is al aan het schemeren als ik de lagune ben gerond en ik loopt het stadje weer in zonder aan het strand te zijn geweest.

In het hotel zijn nu veel vazaha (Malgache voor gringo) zodat er aardig wat mensen zijn om mee te praten en het een gezellige avond wordt.

(Wordt vervolgd)

Bespreking

Aat van Uijen

Richard Wolf - Internationales Sukkulentenjahrbuch 1990

Uitgave: Richard Wolf, Steubenstr. 33, W-6070 Langen, Duitsland
ISBN 3-928553-01-1 ISSN 0936-5966
Prijs: DM 29,80

Dit internationale succulentenjaarboek verschijnt voor het derde jaar en geeft een overzicht van de in 1990 verschenen literatuur over succulenten. Het eerste register somt in alfabetische volgorde de auteurs plus de titel van de door hun geschreven artikelen op. Deze krijgen alle een nummer. Deze nummering loopt tot 1239, dit is dus het aantal artikelen dat is opgenomen. Het belangrijkste deel is het soortenregister, waarin de soorten alfabetisch worden opgesomd en naar de betreffende artikelen wordt verwezen via het artikelnummer. Dan is er nog een personenregister, dat verwijst naar artikelen die over bepaalde personen gaan, en een landenregister, dat verwijst naar artikelen over bepaalde landen en streken, vooral reisverhalen dus. Verder is er een lijst van nieuwbeschrijvingen en nieuwe combinaties. Enigszins

merkwaardig is, dat er dan nog een apart soortenregister volgt, dat naar afbeeldingen verwijst. Hier worden geen artikelnummers genoemd, maar volledige artikelen. Handig is wel, dat er informatie over het soort afbeelding wordt gegeven.

Tenslotte worden de tijdschriften opgesomd waarvan de artikelen zijn opgenomen, met informatie zoals het adres en wat ze kosten. Het zijn er vierendertig, waaronder Succulenta, KuaS en Internoto, maar ook wat minder bekende, zoals Epiphytes en Kaktusy.

Alles bij elkaar is dit succulentenjaarboek heel bruikbaar als men literatuur over een bepaalde soort of van een bepaalde auteur zoekt. Als de uitgever deze serie voortzet, kan er in de loop der jaren een nuttig naslagwerk ontstaan.

Antiquariaat Jan Meemelink - Catalogue 9 - Flower garden & botanical books

Mankesstraat 6, 2597 CN Den Haag. tel. 070-3240536

In de catalogus van dit antiquariaat zijn vijftienvintig boeken over succulenten opgenomen, met de prijs van ieder boek en onder meer gegevens over illustraties, aantal bladzijden en de staat waarin het werk verkeert.

HET VERMEERDEREN VAN CACTUSSEN EN VETPLANTEN

Ton Pullen

Het novembernummer 1990 van Succulenta was geheel aan het kweken uit zaad gewijd. We geven hier nog een kort resumé.

Bij het zaaien van succulenten moet men aandacht besteden aan de volgende zaken:

- de zaaigrond
- de vochtigheid
- de temperatuur
- de zaden zelf

Zaaigrond

De zaaigrond moet vrij zijn van onkruidzaden, schimmelsporen en ongedierte. Dit kan men bereiken door de grond te ontsmetten (verhitten, stomen).

De zaaigrond kan bestaan uit met zand vermengde potgrond, uit 'jiffyblokjes', die men in water heeft laten opzwellen, uit lavagruis of zand. Men vult kleine ronde of vierkante potjes met het gekozen substraat en strijkt de toplaag glad af. Eventueel kan men meerdere porties zaad in een potje zaaien.

Epifytische cactussen zoals *Pseudorhipsalis macrantha* zijn gemakkelijk te stekken
Foto
J.J. de Morree

Spruitende planten kunnen heel wat stekken opleveren, zoals deze *Escobaria minima*

Foto T. Neutelings

In dat geval verdeelt men de toplaag met plastic etiketten in verschillende vakjes. De zaden worden nu uitgestrooid en niet met grond afgedekt, hooguit strooit men een uiterst dun laagje zeer fijn grind, grof zand of gruis over het zaaisel. Bij elk portie zaad steekt men een etiket met de naam van de zaden of met een nummer, dat correspondeert met een 'zaailijst'. De zaaipotjes worden nu in een bak met schoon (gekookt en daarna afgekoeld) water gezet. De toplaag even neveln is ook uitstekend.

Men kan aan het water nog enkele tabletjes Superol toevoegen als schimmelwerend middel. Als de potjes zich hebben volgezo-gen, kunnen ze samen in een bak van piep-schuim, afgedekt met een glasplaatje, worden gezet.

Zaaït men vroeg in het jaar, dan dient de zaaibak op een warme plaats te worden gezet, bijvoorbeeld in een verwarmde

kamer. 's Nachts mag de temperatuur best wat zakken. Vaak wordt de temperatuur te hoog gehouden. Pakweg 20-24 °C overdag en 16-18 °C 's nachts zal voor vele soorten uitstekend voldoen. Na ongeveer vijf dagen begint het ontkiemen. Niet alle soorten kie-men even snel. Sommige soorten doen er zelfs enkele weken over. Men moet de zaaipotjes dus niet te snel weggooien als er niets opkomt.

Heeft men in voedselarm substraat gezaaid, dan dient er aan de kleine zaailingen een sterk verdunde kunstmestoplossing te worden toegediend.

Controle op de jonge zaailingen blijft nodig. Ze zijn erg vatbaar voor schimmel. Als men schimmel tijdig ontdekt, is er nog wat aan te doen: neveln met superoloplos-sing, meerdere malen per dag. Wacht men te lang, dan kan het hele zaaisel verloren gaan.

Verspenen

Na enige weken of maanden, al naar gelang de groei van de zaailingen, gaan we de jonge plantjes verspenen. Dat wil zeggen dat we ze uiterst voorzichtig, met behulp van een pincet, losmaken uit het zaaipotje en overbrengen in een andere pot of in een bakje met verse grond. We kunnen hiervoor dezelfde grondsoort nemen als in het zaaipotje zat. Na het verspenen worden de jonge plantjes even geneveld en onder glas of plastic gehouden tot de groei weer begint. Daarna kunnen de jonge planten worden afgehard. In de loop van de zomer kan het soms nodig zijn nog eens te verspenen.

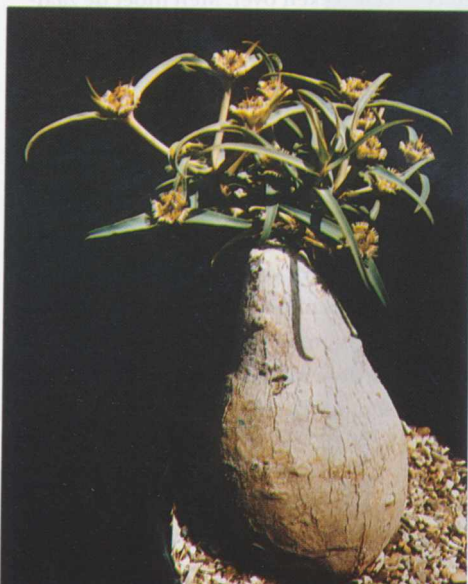
Stekken en enten

Het stekken van cactussen en vetplanten is in het algemeen zeer eenvoudig. Bij cactussen die spruiten, kan men voorzichtig een zijscheut afsnijden met een scherp mes. Cactusstekken worden niet beworteld in een flesje water, zoals vele gewone kamerplanten, omdat ze dan gegarandeerd weggrotten.

De stek moet nu eerst enige tijd drogen, zodat er een beschermend laagje wond-

Caudexvormende platen worden meestal uit zaad opgekweekt. Hier *Euphorbia trichadenia*.

Foto G. Rowley

weefsel, het callus, kan worden gevormd.

Dit drogen moet men niet in de zon of op de kachel doen. Men legt de stek gewoon op een beschaduwde, droge plek. Sommige stekken, vooral van vetplanten, hebben de neiging om binnen enkele dagen krom te groeien als men ze neerlegt. Deze soorten kan men beter rechtop in een leeg bloempotje laten drogen. Te kleine stekjes lukken meestal niet, omdat ze gemakkelijk verdrogen voordat ze wortels hebben kunnen vormen.

Als de stek voldoende droog is, kan men hem oppotten. Om het gevaar van rotten te vermijden, is gewoon scherp zand het beste. Na enige tijd kan men zeer voorzichtig het zand wat nat gaan maken. Wanneer de stek er weer gespannen uitziet en nieuwgroei gaat vertonen, is de vorming van een nieuw wortelstelsel zover gevorderd, dat de plant ook wat voeding kan verdragen. Men kan dan enige keren gieten met een sterk verdunde kunstmestoplossing. Als er een goede wortelkluit is, kan men de plant oppotten in zijn definitieve pot met het gewone grondmengsel.

Dit is een simpele methode, die met succes door iedere beginner kan worden toegepast. Om meer plantenmateriaal te krijgen, kan men ook van een wat grotere plant de top afsnijden, laten drogen en stekken. Het overgebleven stompje verzorgt men goed, en dit gaat spoedig meerdere zijscheuten maken, die op hun beurt weer kunnen worden afgesneden en beworteld.

Hoewel het stekken van succulenten in het algemeen dus vrij eenvoudig is, zijn er natuurlijk uitzonderingen, soorten, die niet of zeer moeilijk te stekken zijn. Om deze soorten aan een nieuw wortelstelsel te helpen is er de methode van het enten. Daarvoor wordt in het volgende nummer een apart artikel gewijd.

FILATELIE OP DE FLORIADE

J.C.A. Magnin

Voor de cactusliefhebbers en speciaal voor de 'cactofilatelisten' onder hen ontwikkelden twee succulentaleden ter gelegenheid van de Floriade een leuk initiatief.

In dit voor iedere plantenliefhebber door de Floriade zo interessante jaar is er voor de succulenteliefhebber op de Floriade in Zoetermeer wel bijzonder veel van zijn gading te vinden. Het meest tot de verbeelding sprekend is ongetwijfeld de kas met alle daarin gehuisveste cactussen en vetplanten en overige activiteiten.

In de aanloop naar de Floriade zijn er door bijzonder veel mensen initiatieven en activiteiten ontwikkeld, niet in het minst door een groep succulentaleden. Eén van de zichtbare resultaten is deze kas met tentoongestelde planten. Een andere activiteit betreft een *filatelistisch* initiatief.

Onder de succulenteliefhebbers zijn er heel wat die ook de filatelie als hobby beoefenen. Regelmatig vinden we dan ook in de verschillende verenigingsbladen in binnen- en buitenland artikelen over postzegels waarop succulenten zijn afgebeeld. Recent zijn er bovendien twee catalogi op de markt verschenen, zowel in het Nederlands als in het Duits, waarin een overzicht is te vinden van voor de succulenteliefhebber interessante filatelistische informatie.

Twee van onze succulentaleden, en wel de heren Daamen en van Tricht, hebben in de aanloop naar de Floriade aanvankelijk onafhankelijk van elkaar het initiatief genomen om een filatelistisch interessant stuk te bedenken en te laten ontwerpen, dat op de Floriade voor iedereen zal zijn te verkrijgen.

De keuze is uiteindelijk gevallen op een herdenkingsenvelop met een afmeting van 19 bij 10 cm, die zal worden voorzien van een voor de gelegenheid speciaal ontworpen stempelvlag. Deze stempelvlag is een

Succulenta op de Floriade®
1992

stilistische afbeelding van *Parodia buiningii* en heeft een afmeting van 2 bij 4 cm. In de envelop zit bovendien een kaart met een illustratie en toelichtende teksten.

De illustratie is van *Arrojadoa dinae*, genoemd naar de echtgenote van wijlen onze erevoorzitter de heer A.F.M. Buining. Een beschrijving van de plant en een toelichting op de naam zijn op de kaart te vinden. Verder is een beschrijving opgenomen van de op de stempelvlag afgebeelde *Parodia buiningii*, eveneens met een beschrijving en een toelichting op de naam. Zowel de illustratie van *Arrojadoa dinae* als van de stempelvlag vindt u hierbij weergegeven. Uit een brief van de PTT van februari 1992 blijkt verder, dat direct na de opening van de Floriade, en wel van 10 april tot en met 8 mei, de hierboven genoemde stempelvlag zal worden gebruikt in het expeditieknoppunt Den Haag, zodat veel 'gewone' post eveneens dit stempel zal dragen. Het is in deze periode voor de ware filatelist dus zoeken geblazen naar post met dit voor ons zo bijzondere stempel.

De envelop en het stempel zijn ontworpen door Carla Wolters, die binnen en buiten onze vereniging in het verleden onder andere reeds heel actief is geweest wat betreft de succulenten in de kunst. We kunnen hierbij bijvoorbeeld denken aan het prachtige affiche van een aantal jaren terug. Om haar eens in het zonnetje te zetten vindt u bij dit artikel een foto van haar. Carla Wolters heeft de Academie voor toegepaste kunsten te Maastricht gevolgd met als specialisatie grafische- en publiciteitsvormgeving. In 1976, tijdens de grote cactusrage, is bij haar de cactushobby begonnen en gelukkig is die blijvend geweest. Van deze unieke combinatie kunnen wij als succulentenliefhebbers regelmatig genieten. De door haar toegepaste technieken zijn vooral pen en inkt, gouache en airbrush (al dan niet gecombineerd).

Werk van Carla Wolters is opgenomen in de liefhebbersbladen over de gehele wereld, van Amerika tot Japan, en wat Europa betreft in Duitsland, Engeland, België en in ons eigen blad Succulenta. Ook is werk van haar regelmatig te bewonderen op exposities.

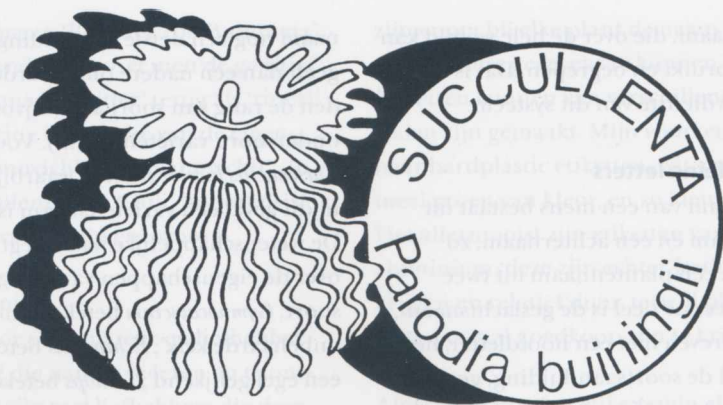
De speciale enveloppen, voorzien van één of meerdere zomerzegels van dit jaar en de stempelvlag, zijn alleen op de Floriade te koop en wel in twee uitvoeringen. Eén uitvoering is voorzien van de gehele serie zomerzegels, de andere uitvoering is gefrankeerd met de zomerzegel van 80 cent. Omdat het een éénmalige beperkte oplage betreft, is het zaak om niet te aarzelen en de voor alle succulentenliefhebbers interessante poststukken snel aan te schaffen bij het eerste bezoek aan de tentoonstelling. Van de envelop met de serie zomerzegels zijn er slechts 100 beschikbaar, van de envelop met de zegel van 80 cent zijn er 1000 gemaakt. De prijzen zijn f 12,50, respectievelijk f 10,-. De netto-opbrengst komt ten goede van Succulenta, zodat u tegelijk een goede zaak steunt.

Van de redactie:

Bij het ter perse gaan van dit nummer kregen wij het bericht dat de envelop met de serie zomerzegels reeds uitverkocht is.

De ontwerpster van de envelop, Carla Wolters.

ALS HET PLANTJE MAAR EEN NAAM HEEFT

Ton Pullen

Deze variant op een bekende zegswijze wordt door veel liefhebbers geuit, en er zijn er zelfs, die helemaal geen namen bij hun planten hebben staan. Toch kan het handig zijn om te weten hoe een plant heet.

Beginnende liefhebbers hebben dikwijls grote moeite met de plantennamen. Deze 'Latijnse namen', zoals ze worden genoemd, worden door veel hobbyisten als overbodige ballast beschouwd. In het verleden zijn er wel pogingen gedaan om alle vetplanten van Nederlandse namen te voorzien, onder andere in de vroeger populaire Verkade-albums, maar echt gemeengoed zijn ze niet geworden.

Waarom die Latijnse namen?

In plaats van 'Latijnse namen' zou ik liever willen spreken over 'wetenschappelijke namen', temeer daar zij vaak niet van Latijnse komaf zijn (maar overigens wel de regels van de Latijnse grammatica moeten volgen).

Het Latijn is eeuwenlang de taal van de wetenschap geweest. Nog steeds kan het worden gebruikt als een 'internationale wetenschappelijke taal'. Een plant of dier

heeft een naam, die over de hele wereld kan worden gebruikt en begrepen. Dat is de grootste verdienste van dit systeem.

Grote en kleine letters

Zoals de naam van een mens bestaat uit een voornaam en een achternaam, zo bestaat ook een plantennaam uit twee delen. Het eerste deel is de geslachtsnaam, altijd geschreven met een hoofdletter, het tweede deel de soortsaanduiding, geschreven met een kleine letter.

Alle soorten, waarvan de naam met dezelfde geslachtsnaam begint, behoren tot hetzelfde geslacht, hetgeen betekent, dat zij nauw met elkaar verwant zijn. *Notocactus linkii* en *Notocactus ottonis* behoren beide tot het geslacht *Notocactus*, ze verschillen slechts in soortsaanduiding. Ze zijn dus nauwer met elkaar verwant dan met bijvoorbeeld *Mammillaria spinosissima*.

Vaak ziet men achter de dubbele soort-

naam nog een derde aanduiding. Deze geeft dan een nadere onderverdeling beneden de rang van soort aan (bijvoorbeeld ondersoort, variëteit, vorm). Voorbeeld: *Thelocactus bicolor tricolor*, waarbij 'tricolor' in dit geval een variëteitsnaam is.

De wetenschappelijke naam zegt vaak iets over de eigenschappen van een geslacht of soort. *Gymnocalycium* betekent 'met een onbehaarde kelk'; *Echinopsis* betekent 'op een egel gelijkend'; *Lithops* betekent 'ziet eruit als een steentje' enzovoorts.

Hoewel het ideaal zou zijn als alle namen echt iets zouden zeggen over de eigenschappen van een plant, zijn er veel namen in omloop die zijn afgeleid van persoons- of plaatsnamen, om daarmee bijvoorbeeld de vinder of vindplaats van een soort te gedenken. Omdat ook in dit geval de regels van de Latijnse grammatica moeten worden gevolgd, wordt de eigenaam 'Escobar' tot de geslachtsnaam 'Escobaria' vervoegd

Gymnocalycium tillianum. De onbehaarde kelk, waaraan het geslacht zijn naam dankt, is goed te zien. Foto T. Neutelings

en de eigen naam 'Buining' tot 'Buiningia'. Als soortsaanduiding ziet men de genitief van de eigen naam 'Ritter' terug als 'ritteri' (met een kleine letter), die van de eigen naam 'Mihanovich' als 'mihanovichii'. Zo betekent 'chilensis' uit Chili, 'sonorensis' uit de Sonorawoestijn enzovoorts.

Namenkennis

Is het nu voor een amateur en liefhebber nodig om al die namen te leren en te onthouden? Er zijn veel liefhebbers die deze vraag ontkennend zullen beantwoorden. Het gaat hen om de mooie planten, niet om de namen. Toch verdient het aanbeveling zich wat in deze problematiek te verdiepen. Als men helemaal of zelfs geen globale namenkennis heeft, is het bijzonder moeilijk met andere liefhebbers over de planten te praten. Ook het bestellen van planten, of van zaden, is uiterst moeilijk als men niet, al is het maar ongeveer, weet wat men wil bestellen. Tenslotte is de kennis van namen van belang als men in boeken of tijdschriften naar verzorgingstips gaat zoeken. Men moet dan toch tenminste ongeveer weten welke plant men heeft.

Veel en goed naar uw planten kijken helpt. Zet etiketten bij uw planten of handhaaf tenminste de etiketten, die bij de plant worden geleverd. Door veel te kijken en er mee om te gaan leert u spelenderwijs ook iets van de namen.

Al doende leert u in ieder geval de belangrijkste eigenschappen van de geslachten kennen, zodat u na enige tijd in staat bent te vertellen, dat een bepaalde plant een *astrophytum* is en geen *frailea*, een *parodia* en beslist geen *rebutia*.

Ik denk, dat u op die manier toch meer plezier aan uw hobby zult beleven.

Etiketten

In bovenstaand stukje over de namen is al even sprake geweest van etiketten. Etiketten

zijn er om bij elke plant de naam en eventuele andere gegevens te kunnen aflezen. Etiketten kunnen van verschillende materialen zijn gemaakt. Mijn voorkeur gaat uit naar hardplastic etiketten, wit, grijs of eventueel groen van kleur, en zo klein mogelijk. Het allermooist zijn etiketten van matgrijs aluminium, deze zijn echter lastig te verkrijgen en relatief duur, terwijl plastic etiketten overal goedkoop zijn te krijgen.

Afgeraden worden etiketten in allerlei opvallende zuurstokkleuren te nemen. De etiketten worden beschreven met potlood (lang leesbaar) of een water- en lichtechte fjnischrijver, dat is een soort viltstift met zeer fijne punt. Ook een pen met oostindische inkt is bruikbaar, evenals de plastic strips, die met een lettertang kunnen worden beschreven en vervolgens op een hardplastic ondergrond worden geplakt. Het is van belang uw etiketteersysteem vooral simpel te houden. Sommige mensen geven er de voorkeur aan alleen de naam op het etiket te schrijven, anderen zetten er alleen een nummer op en schrijven andere gegevens in een register (een schrift bijvoorbeeld), waarin de gegevens van een plant met het overeenkomstige nummer staan aangegeven.

Er zijn mensen, die er ook nog andere gegevens op kwijt willen, zoals een zaainummer, of de herkomst van de plant. Als u al een administratie bijhoudt, zou ik u willen aanraden deze zo simpel mogelijk te houden. Administratie mag geen doel op zichzelf worden. Primair komen de planten. Etiketten kan men makkelijk verwisselen, bijvoorbeeld bij het verpotten. Ze kunnen ook zoekraken of kapotgaan, de tekst kan op den duur onleesbaar worden. Controle van de etiketten op leesbaarheid en duurzaamheid kan het beste gelijk met het verpotten worden gedaan.

Tijdschriften

Gerard Schneider

Internoto, Fachzeitschrift für Notokacteen- liebhaber (1991)

Ook jaargang 1991 van Internoto is weer een zeer verzorgde uitgave geworden, professioneel gemaakt door redacteur K. Herm. Zowel uiterlijk als inhoudelijk doet het vakblad niet onder voor gerenommeerde tijdschriften als KuaS en Succulenta, zij het dat het bestemd is voor het kleinere, specialistischere publiek van notocactusliefhebbers. Dit neemt niet weg dat het tijdschrift ook voor niet-ingewijden zeer goed leesbaar is. Het blad vormt een uitstekende start voor diegenen die zich verder willen verdiepen in het 'Grossgattung Notocactus' dat ook *Eriocactus*, *Brasiliparodia*, *Brasilicactus*, en *Wigginsia* (*Malacocarpus*) omvat.

Nr. 1. Zoals inmiddels alweer bijna traditioneel, begint het eerste nummer met een nieuwbeschrijving: *Notocactus glomeratus* door Gerloff. De soort is ontdekt door K.H. Prestlé en is een tot soort verheven variëteit van *Notocactus scopa*. Eggli bespreekt het voorkomen van *Wigginsia vorwerkiana* in Colombia, waarbij hij betwijfelt of deze plant hier op een natuurlijke manier is gekomen. In de zeventiende aflevering van 'Terug naar de wortels' bespreekt Theunissen *Wigginsia sellowii* var. *turbinatus*, *Notocactus acutus*, *Notocactus caespitosus* en *Notocactus mammulosus*. In deze serie vertalingen van oude artikelen uit het Latijn en het Spaans staat zeer nuttige informatie, die in het verleden voor de meesten van ons zeer moeilijk toegankelijk was. Van der Hoeven heeft met *Notocactus spec.* Entre Rios een zeer interessante vondst gedaan in Argentinië. Hofacker bespreekt de verspreiding van de spaarzaam bedoornde *Paucispini* (ottonisvormen) *Notocactus oxycostatus*, *Notocactus acutus* en *Notocactus securituberculatus*. Hij komt tot de slotsom dat *Notocactus acutus* en *Notocactus securituberculatus*, evenals de pasgevonden *Notocactus spec.* AH 14, variëteiten van *Notocactus oxycostatus* zijn, die net als de andere *Paucispini* in zeer uitgestrekte gebieden voorkomen. Tot slot meent Sida dat de nieuwe combinatie van *Notocactus villa-velhensis* door Gerloff in de vorige jaargang volgens de regels van het ICBN niet juist is: het moet zijn *Notocactus carambeiensis* Buin. et Brederoo var. *villa-velhensis* (Backeberg et Voll) Sida comb. nov.

Nr. 2. Het dikkere tweede nummer wordt voor de helft gevuld met een groot artikel van Mentzing

over noto's in Paraguay, gebaseerd op zijn reis naar dat land met Pilz en Bercht in 1988. Hij behandelt de geografie, het klimaat, de eriocactussen, vormen van *Notocactus ottonis* (incl. *Notocactus linkii* en *Notocactus ottonis* var. *paraguayensis*) en *Frailea*. Dit laatste roept een grote discussie op over de vraag of frailea's, die volgens de laatste herschikking bij de notocactussen behoren, moeten worden opgenomen in Internoto of niet * (zie onder andere Internoto nr. 3 laatste pagina en nr. 4 pp. 128, 129, 135, 136). Nummer 18 uit de serie 'Terug naar de wortels' van Theunissen gaat deze keer over *Notocactus tetracanthus*, *Notocactus corynodes*, *Notocactus ottonis* en *Notocactus pampeanus*. Prauser bespreekt de verspreiding van *Notocactus concinnus* var. *yerbalitensis* (DV 9/m/68). Hofacker beweert dat de lang verloren gewaande *Notocactus fuscus* var. *longispinus* toch bestaat. Herm bespreekt *Notocactus neohorstii* var. *juvenaliformis* met observaties op de groeiplaatsen, terwijl Prauser ditmaal afsluit met enige tips over bloemenobservatie en -documentatie.

Nr. 3. In aflevering 3 begint Amerhauser met een rariteit: een roodbloeiende *Notocactus mammulosus*. Nilsson bericht over een andere rariteit: een doornloze *Wigginsia* (*Notocactus spec.* AN 383), terwijl Gerloff probeert te verklaren dat *Notocactus tetracanthus* tot *Notocactus sessiliflorus* behoort. Doek verduidelijkt *Notocactus muricatus*, (groep *Paucispini*), niet te verwarren met *Notocactus bommeljei* of *Notocactus tabularis*). Theunissen gaat verder terug naar de wortels, dit keer met *Notocactus concinnus* var. *joadii*, *Parodia* (?) *paraguayensis*, *Parodia brasiliensis* (= *Notocactus tabularis*?) en *Frailea caespitosus* (= *Notocactus apricus*?). Hofacker vraagt zich af of hij een nieuwe variëteit van *Frailea buenekeri* gevonden heeft, terwijl Link *Notocactus graessneri* var. *microdasys* voorstelt. Gerloff ontvouwt het idee om noto's te beschermen tegen overbeweiding en branden door in Porto Alegre een 'cactustuin' aan te leggen. Doek sluit af met een oproep tot bijdragen aan een notocactus-databank.

Nr. 4. De laatste aflevering wordt geopend door Gerloff, die enkele nieuwe combinaties geeft en beweert dat *Notocactus kovaricii* niet behoort tot *Notocactus neoarchaetae*. Theunissen gaat verder terug naar de wortels, dit keer niet uit het Spaans of Latijn, maar uit het Nederlands met *Notocactus soldtianus* (een bijzondere aflevering). Hij doet dit na te hebben verklaard waarom in de vorige aflevering *parodia's* en *frailea's* waren beschreven. Als men dit voorgaande artikel goed gelezen had en niet alleen de koppen, dan kon men weten dat deze planten toendertijd weliswaar als *Parodia* of *Frailea* waren beschreven,

maar dat men ze nu tot *Notocactus* rekent. Prauser bespreekt *Notocactus spec.* Casupa en Bergner *Notocactus schlosseri*, terwijl Nyffeler jaargang 1991 afsluit met een bespreking van spruitvorming bij noto's.

* Noot redactie. Volgens de indeling van de *Cactaceae* volgens het IOS blijft *Frailea* een zelfstandig geslacht.

ZAAIEN: DANKBAAR PRIEGELWERK

Annemieke van Ling

Na alle wijze lessen over de cultuur van succulenten, laat we hier een liefhebber aan het woord over de praktijk van het zaaien.

Kijkers in mijn kas gaan vrijwel altijd achteloos voorbij aan de vele kleine cactusjes en vetplantjes die ik heb. Als succulenten hen al kunnen bekoren, dan zijn het meestal niet die klein frummeltjes die in hun ogen allemaal hetzelfde lijken. Pas bij een plant van groot formaat met een respectabele leeftijd willen ze nog wel eens stilstaan. Een hoge zuileuphorbia, die mij eigenlijk slechts in de weg staat, wordt hogelijk gewaardeerd.

Het zien opgroeien van je planten, het liefst nog vanuit een minuscuul zaadje, is volgens mij een van de aantrekkelijkste kanten van het kweken van succulenten. Elke keer is het weer een klein wondertje als je een nog karakterloos glazig groen stipje langzaam volwassenere vormen zien aannemen. Vor-

men die binnen de succulentenwereld rijk aan variatie zijn. Maar, begrijp me goed, ook ik koop wel eens een grote plant! Elk jaar neem ik me voor om minder zaad te bestellen, maar als ik dan eenmaal de zaadlijst van Succulenta zie, kan ik het niet laten een groot aantal soorten aan te kruisen en uiteindelijk enkele tientallen soorten te bestellen.

Ik zoek de verschillende soorten zaad vooral op basis van een wensenlijst uit, die ik enkele jaren geleden heb gemaakt door in jaargangen van Succulenta en cactusboeken te snuffelen. Als ik op een tentoonstelling van succulenten een aantrekkelijke plant zie, schrijf ik deze eveneens op mijn wensenlijstje.

Mijn keuze valt vaak op mammillaria's, rebutia's, coryphantha's, thelocactussen, echinocereussen, lobivia's, neochilenia's en blossfeldia's. Omdat ik al een vrij uitgebreide verzameling aasbloemen en caudexen heb en deze planten meer verzorging nodig hebben, heb ik mijn zaadkeuze dit jaar helemaal beperkt tot de cactussen. Bij het clichéfonds van Succulenta bestelde ik in totaal veertig soorten. Samen met het zelf gewonnen zaad en de zaden die ik van een kweker uit Werkendam kreeg toegezonden, kwam ik in totaal op 57 verschillende soorten in zestig potjes van 5,5 cm. Deze hoeveelheid past prima in mijn speciale verwarmingskasje.

Aan de vorm te zien, heeft mijn broeikas(t)je ooit dienst gedaan als thee-meubeltje. Ik kocht het van een Limburger die op een gratis advertentie van mij in Succulenta reageerde. Hij had er een speciaal verwarmingssysteem met een oud kwikrelais in gemonteerd, dat helaas bij een verhuizing sneuvelde. Dit verwarmingssysteem heeft daarom plaats gemaakt voor grondkabels met een gewone thermostaatregeling. Het temperatuurverschil dat het broeikasje kan overbruggen ten opzichte van de 'buitentemperatuur' van minimaal 13 °C in de kas zelf is niet zo groot. Toen ik jaren geleden schuchtere pogingen ondernam om mijn eerste vetplantjes te zaaien, kwam ik er al gauw achter dat een goed microklimaat een basisvoorwaarde voor succes is. In Succulenta had ik ooit gelezen dat iemand de zaaipotjes boven in een aquarium had gezet. Kon ik weten dat dit beslist niet voor navolging vatbaar is? De enkele sprietjes die opkwamen, leken nauwelijks verwantschap te hebben met de stevig gevormde vetplanten en dus dacht ik dat het clichéfonds me maar wat had aangesmeerd. Een volgende keer koos ik voor een plaats pal boven de verwarming in de woonkamer. Als 's nachts de verwarming lager werd gezet, kwam ook de temperatuur boven de radiator niet hoger dan 16 °C. De resultaten waren magertjes, maar voldoende om moedig verder te gaan. Wetend dat ik in het voorjaar als werkende vrouw met ook nog een grote tuin handen tekort kom, schrijf ik de naametikettes van de soorten zaad meteen uit, zodra mijn bestelling binnen is. Ook mijn zaai-administratie komt dan tevoorschijn. Ik noteer alle namen en de herkomst. Pas als de zakjes zaad voor het zaaien opengaan, kan ik tevens het aantal zaden vastleggen. In de weken na het zaaien houd ik bij, welke zaden ontkiemen.

Vaak heb ik de potje zaaigrond al klaar staan als ik op een zonnige weekenddag eind maart of begin april al met het eigenlijke zaaiwerk begin. In de potjes doe ik op de bodem een laagje turfstrooisel, vervolgens een laag met een mengsel van tweede potgrond en eenderde zand met aquariumgrind, en daarbovenop een laag gezeefd zand.

Eén keer heb ik geprobeerd de zaaigrond te ontsmetten door deze in de oven te verhitten. Het was alsof ik daarmee ook de goede eigenschappen van de grond had gedood, want het zaaieresultaat was allerbelabberdst. Sindsdien gebruik ik chinosoltabletten (helaas alleen in het buitenland verkrijgbaar) voor het water waarin ik de zaaipotjes doop. In een kleine hoeveelheid zacht kokend water los ik twee chinosoltabletten op en doe dit in een bak met een liter water.

Zaailingen van *Mammillaria theresae* in een potje van 5 cm
Foto van de schrijfster

Hierin worden de potjes gedrenkt. De grote aasbloemzaden steek ik met een pincet in de zandlaag, terwijl ik het fijnere cactuszaad voorzichtig bovenop strooi. Een vleugje zand als bedekking is de finishing touch. De potjes zet ik in plastic bakken met een laagje turfstrooisel. Door regelmatig water in deze bakken te gieten, houd ik de zaaigrond regelmatig vochtig zonder dat de

Potje met
zaailingen
van enkele
millimeters
doorsnee

Foto E. Piens

zaden door een waterstraal van bovenaf worden verstoord.

De eerste dagen na het zaaien vind ik altijd het spannendst. Sommige soorten kunnen al op de tweede dag ontkiemen. Vooral bij aasbloemen komt dat regelmatig voor. Ik zaaide op 8 april, waarna de eerste zaailingen op 10 april uitkwamen. In totaal 37 van de 42 soorten cactussen en vetplanten ontkiemden. Vijf van deze soorten kwijnden helaas later weg. Tot en met 26 april hield ik de stand bij. Maar ook hierna zijn nog zaden ontkiemd, wat bleek toen ik alles op 9 maart ging verspenen. Door tijd- en ruimtegebrek wacht ik hiermee vaak tot na de winter. Dan blijkt ook dat enkele zaailingen het in deze periode niet hebben gered. Ik kan me voorstellen dat het verspenen van minuscule cactusjes een crime is voor mannen met handen als kolenschoppen. Attributen als een zogenoemd pikeerstokje zullen ze inderdaad wel nodig hebben om te voorkomen dat ze de plantjes tussen hun vingers fijnknijpen. Ikzelf pak ze het liefst met mijn eigen handen beet zodra ze los van de grond zijn. Met de punt van een kwastje maak ik dan een voldoende groot kuiltje in de verse aarde vrij. De grond druk ik eerst stevig aan, want anders zakt het grondmengsel bij het gieten te veel in.

Door mijn verspeenwerk kwamen voor 23 cactussoorten in evenveel potjes liefst 135 nieuwe potjes in de plaats, terwijl verschillende kleine zaailingen nog met drie à vier bijeen zitten. Mijn man is niet verbaasd als ik hem tijdens de eerste voorjaarsdrukte vraag om een smalle tafel te maken boven de brede tafel in het midden van de kas.

„Prima hoor. Je moet de maten maar opgeven”, merkt hij op. Even vergewist hij zich ervan of ik voor de ‘verre’ toekomst soms aan een derde etage denk. Dat lijkt me echter te veel van het goede.

ONGEDIERTE EN DE BESTRIJDING ERVAN

Piet Giepmans en Theo Heijnsdijk

Een collectie goed groeiende succulenten is een lust voor het oog, maar als ongedierte zich eenmaal stevig in de verzameling heeft genesteld, kan het moois er al gauw af zijn. Tenzij we tijdig onze maatregelen treffen.

We proberen gewoonlijk op allerlei manieren nieuwe planten te bemachtigen, maar daarmee wordt vaak ook nieuw ongedierte binnengehaald. Wordt zo'n aangetaste plant zonder meer tussen de verzameling gezet, dan is er spoedig geen houden meer aan. Veel beginnende liefhebbers stoppen na enige tijd met de hobby omdat hun planten op grote schaal door ongedierte worden aangetast. De lust in het kweken verdwijnt dan als sneeuw voor de zon. Zoals altijd is voorkomen ook hier beter dan genezen. Vertrouw in principe geen enkele bron. Een nieuw aan te schaffen plant moet men eerst goed van alle kanten bekijken. Zit er geen spintaantasting in de schedel? Zitten er geen wolluizen op de plant? En, als u de plant even uit de pot kunt nemen, zit er geen blauwwit spinsel op de wortels, of knobbelige verdikkingen? Zet nieuw verworven planten nooit zonder meer in uw verzameling. Het is verstandig

ze eerst een poosje apart te zetten. Pas na enige tijd wordt een nieuwe plant dan bij de verzameling gevoegd.

Enkele tips:

- Werk zo hygiënisch mogelijk.
- Gooi dode planten meteen in het vuilnisvat.
- Zonder zieke planten af.
- Gooi afval, zoals afgevalen bladeren en dergelijke, meteen weg.
- Gebruik altijd verse grond bij het verpotten. Gebruik aarde nooit een tweede keer.
- Gooi gebruikte aarde weg, niet op de composthoop, maar in de vuilnisbak.
- Maak gebruikte potten goed schoon met sodawater.

Tenslotte dit: Zwakke planten vallen eerder aan ongedierte ten prooi dan sterke, gezonde, hardgekweekte planten. Zorg ervoor dat uw planten niet te veel water en meststoffen krijgen, maar wel veel frisse lucht, ook in de winter. Zorg dat uw planten tijdig de winterrust ingaan en gewend raken aan weinig water en lagere temperaturen.

De meest voorkomende plagen

Wolluis. Er bestaan verschillende soorten wolluis. Het zijn ongeveer 3 mm lange, op een witte of grijze pissebed lijkende diertjes, die zich vooral op slecht toegankelijke plaatsen van de plant ophouden, aan de wortelhal bijvoorbeeld. Soms zitten ze ook in het groeipunt, het sappigste deel van de plant. Ze kunnen zich snel van plant tot plant verspreiden. Ze beschermen zichzelf door het afscheiden van een fijne meelachtige laag, die ze ook hun witte kleur geeft.

De eieren zijn verpakt in een dicht wollig spinsel. Ze zuigen sap uit de cellen van de plant en brengen zo grote schade toe. Verder is hun kleverige afscheiding een rijke voedingsbodem voor allerlei schimmels, zodat de plant er erg smerig kan gaan uitzien.

Omdat wolluizen van droogte houden, zitten ze dikwijls op plaatsen waar geen water kan komen. In kassen waar men maar van één kant bij de plant kan komen, is dat vaak de achterkant. Haal de plant uit de verzameling en spuit hem om te beginnen af met een krachtige waterstraal. Bespuit hem daarna met een malathionhoudend middel, zoals Aglukon tegen luis.

Deze bespuiting moet na 14 dagen worden herhaald, zodat ook pas uit de eitjes gekomen diertjes worden gedood. Bij een geringe aantasting is het goed mogelijk de wolluizen een voor een met een houten tandenstoker of cocktailprikker dood te prikken of ze aan te stippen met een penseel dat in spiritus is gedoopt. Deze handelwijze moet enkele malen worden herhaald.

Wortelluis. Deze luizen lijkt wel wat op een wolluis, maar zijn kleiner. Ze zuigen hun voedsel direct op uit de wortels. De wortelkluif kan ervan zijn vergeven. Als we een aangetaste plant uit de pot halen, zien we overal aan de kluif witte, wollige plekken. De binnenkant van de pot vertoont blauwachtig witte vlekken. Als de plant nog maar weinig is aangetast, is de luis vaak beter aan de binnenkant van de pot te zien dan op de kluif. Een aantasting gaat pas opvallen als de plant in groei achterblijft, de wortels verdrogen dan en sterven af.

Wortelluis is te bestrijden door de plant uit de pot te halen en de aangetaste wortels af te snijden. De grond om het wortelstelsel wordt verwijderd en de wortels worden goed afgespoeld. Na drogen kan men Undeen of Basudine (beide blauwe poeders) op de wortels strooien.

Bij geringe aantasting of bij twijfel kan de potkluif worden begoten met een oplossing van Undeen-vloeibaar (werkzame stof: proxur) of AA-fleur-vloeibaar (werkzame stof: diazinon).

Schildluis en dopluis. Ook dit zijn zuigende insecten. In hun jeugd zijn ze vrij beweeglijk. Als volwassen dieren verliezen ze hun poten en omgeven ze zich met een schild waaronder de eieren worden gelegd en het jonge broed opgroeit. Dit schild is eerst groenachtig en verkleurt later bruin, waardoor het meer opvalt. Ze zijn te bestrijden door aanstippen met spiritus. De behandeling dient enkele malen te worden herhaald. Er zijn speciale schildluisbestrijdingsmiddelen te koop. Ook malathion kan worden gebruikt. Verwijder eerst het schildje met de nagel of een houtje.

Spint. Dit zijn mijten met een grootte van 1/4 tot 1/2 mm. Ze zitten bij voorkeur in het zachtste en sappigste deel van de planten. Bij cactussen is dat het groeipunt midden op de schedel. Ze zuigen sap vlak onder de opperhuid van de plant, waardoor deze eerst vaal en later geel tot bruinachtig verkleurt. De aangetaste delen zijn vaak met een fijn spinsel overtrokken.

Aangetaste planten moeten meteen worden geïsoleerd. Onder de kraan kunnen we de meeste spintmijten wel wegspoelen. De aangetaste planten kan men daarna met een malathionoplossing of zwavel- of fosforpreparaten bespuiten. Goede resultaten zijn bereikt met Gesaspint (werkzame stof chloorbenzilaat).

Het verdient aanbeveling regelmatig van spuitmiddel te wisselen, daar spint een geweldig vermogen heeft om resistentie tegen een bepaald middel te ontwikkelen. Sinds enige tijd is biologische bestrijding met behulp van roofmijten mogelijk. Spint gedijt niet in een vochtige omgeving. Aantasting is dan ook vooral in de droge maanden te verwachten.

Tenslotte nog enkele algemene waarschuwingen:

1. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen met een doodskop erop is verboden.
2. Gebruik ook geen middelen die niet worden afgebroken en uiteindelijk in ons milieu terecht komen (bijvoorbeeld DDT en Lindaan).
3. Bestrijdingsmiddelen met een zogeheten Andreaskruis mogen wel worden gebruikt, mits de gebruiksaanwijzing en de waarschuwingen strikt in acht worden genomen. Ze zijn normaal te verkrijgen bij tuincentra en de Boerenbond.
4. In de literatuur wordt vaak het begrip 'systeemgif' of 'systemisch insecticide' gebruikt. Hiermee worden middelen bedoeld, die door de wortels van de plant worden opgenomen en de hele plant giftig maken, althans voor vretende en zuigende insecten. Als het middel in de plant is opgenomen, wordt het vrij snel afgebroken. Ideaal dus, maar deze middelen zijn in Nederland voor zover wij weten niet vrij verkrijgbaar. In Engeland is 'Murphy's systemic insecticide' gewoon bij de Woolworth warenhuizen (zeg maar de Engelse HEMA) te koop. Voorwaarde is natuurlijk wel, dat de plant het middel moet kunnen opnemen. Het is dus zinloos dit te proberen bij planten, die van de wortels af, of al op sterven na dood zijn.

Mededeling

Bij enkele auteurs die bijdragen leveren aan Succulenta was er behoefte aan duidelijkheid aangaande de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de artikelen.

De redactie wil hierbij stellen dat deze berust bij de auteur(s) van de artikelen. Het feit dat de redactie zich het recht voorbehoudt wijzigingen in de artikelen aan te brengen, doet hieraan geen afbreuk, aangezien inhoudelijke wijzigingen in overleg met de auteur(s) geschieden.

De redactie

Inhoud

Van de redactie	
Aat van Uijen	50
Succulenta, iets voor u?	
Frits van Tricht	51
Wat zijn succulenten?	
Ton Pullen	52
Cactussen en vetplanten als liefhebberij	
Ton Pullen	53
De baobab, kampioen der succulenten	
Bert Jonkers	57
Bij de omslagfoto	
Aat van Uijen	60
Borzicactinae 1. <i>Cleistocactus vulpis-cauda</i>	
Rob Bregman	61
<i>Turbinicarpus rioverdensis</i> G. Frank spec. nov	
Gerhart Frank	63
Kerstcactussen	
Theo Heijnsdijk	67
Succulenten kweken	
Ton Pullen	70
<i>Lobivia wrightiana</i>	
Ton Pullen	74
Tijdschriften	
Ton Pullen	75
Madagascar, het rode eiland 3. Fort Dauphin	
Aat van Uijen	76
Bespreking	
Aat van Uijen	79
Het vermeerderen van cactussen en vetplanten	
Ton Pullen	80
Filatelie op de Floriade	
J.C.A. Magnin	83
Als het plantje maar een naam heeft	
Ton Pullen	85
Tijdschriften	
Gerard Schneider	88
Zaaien: dankbaar priegelwerk	
Annemieke van Ling	89
Ongedierte en de bestrijding ervan	
Piet Giepmans en Theo Heijnsdijk	92
Mededeling	
Redactie	94

In het volgende nummer kunt u artikelen verwachten over: het enten op pereskioopsis; de woestijnen; lithops.

Bij de omslagfoto:
Echinocereus pectinatus sonorensis
Foto Jos Frenken

succulenta

op de FLORIADE

DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

 CACTUSSEN EN VETPLANTEN VAN 10 APRIL TOT 11 OKTOBER